

M. T. I.

60.008/x

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 350-889

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1970. május 16.

bb 1. három hét múlva véget ér az 1969-70-es oktatási év, napirenden a középiskolai felvételekkel kapcsolatos fellebbezések elbírálása

i vt/lk zs bzs -cz

1970. május 16.

befejezéshez közeledik az idei középiskolai felvételek lebonyolítása. a megyei művelődésügyi osztályokhoz május 15-ig küldték meg azoknak a tanulóknak a jelentkezési lapját, akiket a második helyen megjelölt iskolába sem vettek fel./budapesten a határidő május 31-e/ a beérkezett lapok, illetőleg az elutasítással kapcsolatos fellebbezések elbírálását a megyei művelődésügyi osztályok nyomában megkezdik; a fővárosban erre június 1-től kerül sor. az érdekelteknek a kérelmekre az illetékes tanácsai osztályok mind a fővárosban, mind vidéken június 15-ig válaszolnak.

május második felében egyébként az általános és középiskolákban elkezdődnek az ismétlések, az összefoglalások. ez jó alkalmat ad arra is, hogy az egyes tárgyakból gyengébben álló tanulók még javíthassanak osztályzataikon. az 1969-70-es oktatási év június 8-án ér véget. a tanév befejezését követő napokban zárják le a diákok osztályzatait és a június 14-ig sorra kerülő tanévzáró ünnepségeken osztják majd ki a bizonyítványokat, a tanulásban és a közösségi munkában kiemelkedő eredményt elért diákoknak pedig átadják a jól megérdemelt jutalmakat, okleveleket.

a művelődésügyi miniszter rendelkezése értelmében június 15-én és 16-én írják be az új elsőosztályosokat az általános és a középiskolákban egyaránt, kivételek a budapesti általános iskolák, - amelyekben már márciusban megtörtént az elsősök beiratása.

/mti/

M

bb 2. elfogyott a fővárosban a kedvezményes brikett

i kf bzs ie la

1970. május 16.

az országosan meghirdetett időszakos tüzelőakció kedvezményeit a fővárosiak használták ki a legjobban, a leggyorsabban. a díjtalan szállításra vállalható 50 000 tonna tüzifa - mint ismeretes - már április végén elkelt.

a fővárosi tüker ezenkívül hazai 1. osztályu brikettet is kínált, 10 százalékkal olcsóbban. szombaton a budapesti tüzelőkereskedelem számára megállapított 30 000 tonnányi kedvezményes brikett is elfogyott. így a fővárosban hétfőtől már ismét a szokásos áron, mázsánként 52 forintért, árusítják a dorogi brikettet.

a kedvezményes tüzelőakcióban - a fa díjmentes házhoz szállításával és a brikett árának ideiglenes 10 százalékos csökkentésével mintegy 3.7 millió forintot takarítottak meg a budapestiek.
/mti/

-. -

bb 3. a magyar honvédelmi szövetség

i vt/tr bzs zs -cz

1970. május 16.

Lenin születésének 100. évfordulója alkalmából képekkel illusztrált, izléses válogatást tett közzé, amelyet Leninnek a haza védelmével kapcsolatos, ma is érvényes tanításaiból állítottak össze. a 160 oldalas, kisformátumu szemelvénygyűjteményt nagy tetszéssel fogadták a honvédelmi nevelés kérdései iránt érdeklődők. /mti/

-. -

bb 6. idegen nyelvű gyorsírási kiadvány

i vt/tr zs bzs -cz

1970. május 16.

megjelent a felsőfoku külkereskedelmi szakiskola „francia nyelvű gyorsírás” című jegyzete. a kiadvány újabb láncszeme az ugynevezett grafikus /a közönséges írás betűit gyorsírási jeleknek felhasználó/ gyorsírási rendszereket népszerűsítő sorozatnak.
/mti/

-. -

- 2 -

NA

bb 4. felújítják az ország egyik legrégebbi színházát - még ebben az évben megkezdődik a soproni színház rekonstrukciója

vid/ká bzs -cz

1970. május 16.

Sopronban, a jelenlegi színház szomszédságában ^(színház) előadások céljaira 1769-ben egy szárazmalmot alakítottak át, amelynek mennyezetét Dorfmeister István freskói díszítették. A város első magyar színészei a Liceumi diákok voltak, akik 1792. április 30-án bemutatták a Magyar Társaság tagjának Lakos Jánosnak „Hunyadi László”, című ötfelvonásos tragédiáját. A magyar hivatásos színészek első ízben 1820 nyarán játszottak a színházban, amikor Kilyéni Dániel társulata - Dérynével és Szentpéteryvel - a „Mátyás király”, és „A tatárok Magyarországon”, című darabokat adta elő. A fennmaradt színlap szerint Kossuth Lajos volt a szerzője annak az „András és Béla”, című drabnak, amelyet 1829 őszén a Dunántúli Színjátszó Társulat adott elő.

Sopron második kőszínháza - a jelenlegi helyén - 1841-ben épült fel Lőszl Ferenc bécsi műépítész tervén alapján. Ez a színház 68 éven át szolgált a város közönségét és olyan kiválóságok léptek dobogójára, mint Nestroy, Davrient, Wolter, Baumeister, Lewinsky, Sonnenthal és a bécsi opera és burgtheater többi híressége, majd később Budapestről Blaha Lujza, Jászai Mari, Márkus Emília és mások. A tűzveszélyesnek nyilvánított épületet a város 1909-ben részben lebontotta és Medgyaszay István műépítész tervén alapján a mai magyaros motívumokkal díszített formájában újra felépítette.

Az elmúlt 61 év a színház felett sem múlt el nyomtalanul. A kiöregedett épület felújításra szorul. A soproni színház még ez évben megkezdődő rekonstrukciójára tíz millió forintot költenek. A magyar színház történetét hűskorát idéző, nagymultu színház megfiatalodva, kívül-belül kicsinosítva a tervek szerint 1972-ben, a soproni ünnepi hetek alatt nyitja meg újra kapuit. /mti/

..-

bb 7. a mém közleménye

1 jf/gg 1e bzs

La

1970. május 16.

A mém állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai főosztálya felhívja a méhészek figyelmét, hogy az ország nyugati határán folyamatosan fenntartott 10 kilométer széles védőzónán kívül vándoroltatott méneket a következő községek területén szintén tilos letelepíteni: Pest megyében Gyömrőn, Szabolcs megyében Rozsályon, Tolna megyében Pakson, Magyarkesziben és Kísszékeyen. /mti/

..-

- 3 -

bb 5. szakmunkástanuló-együttesek a csurgói diákszinjatszó napokon

i ol/gk ie bzs La 1970. május 16.

az idén négy szakmunkástanuló-együttes is szerepel a csurgói diákszinjatszó napokon. május 21 és 24 között, a járási művelődési központban rendezik meg a találkozót, husz csoport - fővárosi és vidéki gimnáziumok, technikumok, középfoku tanintézetek tanulói - részvételével. főlelevenítik a régi diákszinjatszó hagyományokat, s a klasszikusok mellett bemutatnak népi játékokat és modern irodalmi összeállításokat is. rozsgyesztvenszkij „rekviem”, című oratóriumát mutatják be például a budapesti kovács- és kohász szakmunkástanulók. a komlói bányáipari tanulók uljanyinszkij „állomás a viharban”, című egyfelvonásosával szerepelnek, a pápai szakmunkástanulók - zömében vasasok - capek „végzetes szerelem játéka”, című darabját tűzik műsorukra. a „nem boszorkányság”, címet adták a győri mezőgazdasági szakmunkástanulók az általuk összegyűjtött és szinpadra alkalmazott népi játéknak. /mti/

-. -

bb 8. gázmérgezések bejelentése

i hi zs bzs -cz 1970. május 16.

mint ismeretes, az utóbbi időben az utcai gázszivárgás több halálesetet okozott a fővárosban. az ilyen esetek megelőzésére a fővárosi gázművek megerősítette a gázfigyelő szolgálatát, a veszélyes helyeken gondoskodik az elhárításról, a vezetékcseréről. lakásban is előfordulhat azonban gázszivárgás, amely rosszullétet, esetleg halált okozhat. a veszély elhárítása végett most felkérték a körzeti kezelőorvosokat, hogy ha egy lakásban egyszerre több rosszullét fordulna elő, a segítségnyújtással egyidőben értesítsék a fővárosi gázműveket is. ilyenkor a gázművek szakemberei a helyszínen haladéktalanul megvizsgálják, nem szivárogo-e a gáz, s megteszik a szükséges intézkedéseket. /mti/

-. -

bb 9. raktárból, vagonokból loptak, gépjárműveket jogtalanul használtak

sorozatós bűncselekmények elkövetőinek ügyében ítélezett felbontás folytán a fővárosi bíróság, az ügy szereplőit a xakerületi ceglédi úton laktak, többen baráti kapcsolatban voltak egymással, valamennyien már korábban is álltak bíróság előtt, négyen a rövid- és kötöttáru nagykereskedelmi vállalat száva utcai raktárból loptak, kifosztották a kerítést, s a rámpán elhelyezett ládák közül egyet elemelték, majd lopott taxival elszállították. a ládában levő import férfi ruhákat elrejtették, s később eladták. egyikük vagonokból ruhaneműt lopott a kőbányai teherpályaudvaron, mások a jászberényi úton egy vállalati műhelyből jelentős mennyiségű szerszámot tulajdonítottak el. több alkalommal gépjárműveket törtek fel, s ezekkel kocsikáztak. a társasághoz tartozó két nő ittas férfiaktól lopott. /folyt. köv./

- 4 -

bb 9. /raktárból, folyt./bzs

a bíróság horváth józsef, 30 éves szállítómunkást és kéri tiber, 25 éves alkalmi munkást négyévi, király rezső, 19 éves foglalkozás nélkülit két és fél évi, somogyi antal, 41 éves rakodót két évi, kelemen sándorné sollich borbála, 28 éves foglalkozás nélkülit és krim antalné grátzer anna, 37 éves rokkant nyugdíjast másfél évi, kutas lászló, 19 éves segédmunkást egyévi és kétnapos szabadságvesztésre ítélte, másokkal szemben pedig rövidebb tartamu szabadságvesztést szabott ki. /mti/

- 5 -

bb 10. hírek a főváros életéből

i gj/ny zs la

1970. május 16.

orvosnapok óbudán

a 3. kerületben az idén első ízben rendezik meg az orvosnapokat, amelyekre május 20-21-22-én kerül sor a frankel leó művelődési házban. a találkozón mintegy 700 orvos és egészségügyi dolgozó vesz részt. beszámolnak a kerület fejlesztéséről, a lakótelepi építkezésekről, az egészségügyi intézmények hálózatának bővítéséről. több mint hetven előadás hangzik el egyebek közt a gyermek-, a bel-, a tüdő-, valamint a bőr- és az ideggyógyászat, továbbá az üzemegészségügy témaköréből.

felujítják az elavult gázcsöveket a belvárosban

az idén és a következő esztendőben jónéhány belvárosi utcában ujítják fel, illetve cserélik ki a 80-100 éves gázcsöveket. a fővárosi gázművek összesen 15 utcában - egyebek közt a markó utcában, a szemere utcában, az október 6 utcában, a zrinyi utcában, a kecskeméti utcában, a szent istván köruton és a szabadság téren - fektet le új csövet, illetve hozza rendbe a régieket. bővítik az 5. kerület földgázvezeték hálózatát is. földgázvezeték tiz utcában - az akadémia utcában, a vigyázó ferenc utcában, a sechenyi rakparton, a roosevelt téren -, nyomáscsökkentőt pedig a néphadsereg téren, a szabadság téren és a kossuth lajos téren építenek.

ellenőrzik az iskolábajárást

a józsefvárosban a veszélyeztetett gyermekek nagy része 10-13 éves, akik az általános iskolából meglehetősen sokat hiányoznak igazolatlanul. / az iskolai mulasztásokról készült statisztika szerint a notorius hiányzók több mint kétharmada veszélyeztetett/. ezért a szülői munkaközösségek tagjai a következő tanévtől kezdve rendszeresen figyelemmel kísérik a gyermekek tanulását, iskolábajárását. /mti/

bb 11. nemesített vetőmaggal, anyagi hozzájárulással segíti szerződéses partnereit a hűtőipar

i jf/gg/ny ie la

1970. május 16.

a magyar hűtőipar vállalatai nyersanyag-szükségletük biztosítására megkötötték ideig szerződéseiket; az alapanyag 65 százalékát a termelőszövetkezetektől szerzik be.

/folyt köv/

-6-

B.20/ny 4e 920

bb 11. / nemesítettfolyt/ny

a vállalatok kedvezményekkel igyekeznek elősegíteni a termelő üzemek gazdaságos és a hűtőipar számára is hasznos munkáját. idén nagyobb mennyiségű vetőmagot hoztak be külföldről, a szaporító anyag egy részét térítésmentesen adták át az üzemeknek, vagy pedig kedvezményes áron számolták el. egyebek között 530 mázsa zöldbab, 32 mázsa csemegekukorica, 120 mázsa spenót, és nagyobb mennyiségű karfiol-vetőmagot adták át a termeltetési szerződést kötő gazdaságoknak.

a hűtőipar vállalatai anyagilag is ösztönzik a termelőket hogy tovább növeljék a bogycsücsök területét. az ipar holddanként 1500 forinttal támogatja a málna- és a ribiszke-telepítést, az egres-termesztőknek pedig holddanként 3000 forintot juttat a telepítéshez. az ipar adja a szaporítóanyagot is.

a hűtőipar vállalatai idén a nagygazdaságokéval egyenlő szerződéses feltételeket biztosítanak az egyéni termelőknek is. /mti/

bb 12. a műanyagfeldolgozó kapacitás fejlesztési elképzelései a gazdasági bizottság előtt

i tz/j/ny ie la

1970. május 16.

a gazdasági bizottság megtárgyalta a nehézipari minisztérium felügyelete alá tartozó három legnagyobb műanyagfeldolgozó vállalat kapacitásfejlesztéséről szóló jelentést. ez a munkaterület a három gyár közül a hungária műanyagfeldolgozó vállalatnak kizárólagos feladatköre, a másik kettőben: a tiszai vegyikombinátban és a borsodi vegyikombinátban viszont a műanyagfeldolgozás csak az egyik, nem is jellegzetes termelési funkció.

a három vállalat tavaly összesen 26 400 tonna hőre lágyuló műanyagot dolgozott fel, ami az országos kapacitás 39 százalékát jelenti. lehetőség van arra, hogy a három vállalat ilyen jellegű kapacitását 1975-ig 80 000 tonnára növeljék. ezzel az iparágban betöltött szerepük viszonylagosan is jelentős mértékben nő: részesezésük eléri majd a körülbelül 170 000 tonnára fejlődő országos műanyagfeldolgozó kapacitás 47 százalékát.

/folyt köv/

-7-

B.25/ny 4e 920

bb 12. / a műanyagfeldolgozó....folyt/ny

a fejlesztés mennyiségileg természetesen a hungáriában lesz a legnagyobb, ahol tavaly 20 000 tonna hőre lágyuló műanyagot dolgoztak fel, és ezt a mennyiséget a negyedik ötéves terv időszakában csaknem kétszeresére, körülbelül 38 000 tonnára kívánják növelni. ezen belül a legnagyobb fejlődést a pvc-csővek gyártásában tervezik.

a tiszai vegyikombinát, amely jelenleg évente körülbelül 10 000 tonna műanyagot dolgoz fel, teljesítményét szintén mintegy kétszeresére, csaknem 20 000 tonnára kívánja fokozni, és nagyjából hasonló arányú fejlesztést irányzott elő a borsodi vegyikombinát is, amely tavaly 8000 tonna pvc-port gyártott és csaknem 2000 tonna pvc-t dolgozott fel.

a jelentést a gazdasági bizottság tudomásul vette.

x x x

ezek az elképzelések megvalósulásuk esetére a műanyagfelhasználás jelentős növekedését helyezik kilátásba. ha ugyanis széles értelemben a műanyagok fogalmát, tehát figyelembe vesszük a különböző ragasztókat, az egyre inkább műanyag-alapon készülő lakkokat, gittket stb., akkor jelenleg hazánkban fejenként körülbelül 12 kilógramm műanyagot használunk fel évente. a gazdasági bizottság által elfogadott fejlesztési tervek értelmében ez a mennyiség 1975-ig megkétszereződik. ez a növekedés megfelel az utóbbi évtizedekben világszerte bekövetkezett fejlődési ütemnek, s oda vezet majd, hogy hazánkban a fejenkénti évi felhasználás öt esztendő múlva elérje ausztria, finnországot, norvégia és dánia mai műanyagfelhasználási fejkvótáját, és lehetővé teszi, hogy népgazdasági fejlődésünkkel arányosan tudjuk fokozni műanyagtermelésünket, illetve ellátásunkat is.

/mt1/

--

-8-

B.40/ny kc 920

bb 13. üzemi szaktanfolyamok érettségizett fiataloknak

i h1/gk/ny zs la

1970. május 16.

a most érettségiző budapesti fiatalok munkába állítása az idén sem okoz gondot, mert több munkaerőt igényelnek az üzemek, vállalatok, mint ahányan befejezik a tanulmányaikat. - közölték a fővárosi pályaválasztási intézetben. főleg betanított és segédmunkásokat keresnek, de egyes iparágakban - például a vas- és fémipari, a vegyi, az építő és a textil szakmában - szakmunkásokban is jelentős a hiány. az előző évek tapasztalatai szerint az ipari szakközépiskolát végzetek több mint 80 százaléka szakmunkásként dolgozik, körülbelül egytizede technikus vagy más hasonló műszaki munkakört tölt be, a többiek továbbtanulnak. a közgazdasági szakközépiskolások évek óta megújuló elhelyezkedési gondjai az idén várhatóan enyhülnek. ugyanis a közgazdasági ismeretekkel rendelkező gép- és gyorsírókat bárhol szívesen alkalmazkalmazzák. a gimnáziumban érettségizők részére évente mintegy háromezer helyet tartanak fenn a szakmunkásképzésben, ennek körülbelül 90 százalékát igénybe is veszik. a felsőoktatásban és a szakmunkásképzésben részt nem vevő gimnazisták - főleg lányok - közül kétezren vehetnek részt az egészségügyi szakképzésben, vagy a munkaviszony mellett elvégezhető egészségügyi tanfolyamokon, ezenkívül gép- és gyorsíró iskolába, valamint egyéb tanfolyamokra jelentkezhetnek, például gépi adatfeldolgozóknak, műszaki rajzolóknak, gépkocsivezetőnek stb. bizonyos azonban, hogy a gimnáziumban érettségiző fiatalok többsége az idén is valamilyen fizikai munkakörben tud majd elhelyezkedni. egyébként a fővárosi nagyüzemek hiányzó szakmunkáslétszámuk pótlására és egyes különleges munkakörök ellátására szaktanfolyamokat szerveznek a gimnáziumi érettségivel rendelkező fiatal dolgozóknak. /mt1/

--

bb 14. rendelet az élelmiszerellenőrzés és vegyvizsgáló intézetek működéséről

i jf/gg/ny 1e la

1970. május 16.

a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter rendeletet adott ki a megyei / fővárosi / élelmiszerellenőrző és vegyvizsgáló intézetek működési szabályairól. a rendelet egyebek között pontosan meghatározza, hogy egy-egy intézet az országnak melyik részében tevékenykedik.

/folyt köv/

-9-

B.50/ny kc 920

bb 14. /rendeletfolyt/ny

kimondja, hogy az intézetek kötelesek a hozzájuk bárki által beküldött és feladatkörükbe tartozó mintát megvizsgálni. a próba eredményéről nyilvántartást vezetnek. megvizsgálják egyebek között az élelmiszerkészítmények nyers- és adalékanyagát, a csomagolószerek minőségét, a minőség és az ár összefüggését, valamint a szállítás és tárolás körülményeit.

a rendelet kimondja, hogy az intézetek az ellenőrzés alapján egyebek között fegyelmi eljárást indíthatnak, szabálysértési, vagy büntető eljárást kezdeményezhetnek, megtilthatják a termék forgalomba hozatalát, - de mindezt csak írásban foglalt szakvélemény alapján tehetik meg. intézkedésükről - a mintát adón kívül - valamennyi érdekeltet, továbbá a megyei mezőgazdasági és élelmiszerügyi, valamint a kereskedelmi szakigazgatási szervet és a területileg illetékes közegészségügyi, járványügyi felügyelőséget egyaránt tájékoztatniuk kell.

a rendelet melléklete részletesen meghatározza, hogy miképpen kell ellenőrizni egyebek között a gyorsan romló termékeket, a napi fogyasztású és a tartósított cikkeket. /mt1/

--

bb 15. hévizre bukkanta tóalmáson, - gyógyfürdő, reumakórház építését tervezik

vid/gö/ká/ny -cz

1970. május 16.

a pest megyei tóalmás községben 45 fokos, percenkint 500 liter hozamu héviz tört a felszínre. az országos közegészségügyi intézet szakvéleménye szerint a héviz gyógyvízként hasznosítható, alkalmas reumás betegségek gyógyítására. a község tanácsa gyógyfürdőt épít a víz hasznosítására. a pest megyei tanács egészségügyi osztálya később, a központi kórházak felügyelete alatt működő reuma osztály létesítését tervezi, ahol a megye déli járásainak betegeit gyógykezelnék. a község földrajzi fekvése és egyéb adottságai alkalmasak arra, hogy a gyógyfürdőt továbbfejlesszék. tervbe vették többek között, hogy a tóalmáson működő 600 személyes szot gyermeküdülőt is ellátják a forrás gyógyvívével.

/mt1/

9.00/ny 930

--

-10-

bb 16. újtipusu emeletes vasszerkezetű csarnokban mutatja be termékeit a dunai vasmű a nemzetközi vásáron

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

a budapesti nemzetközi vásáron a dunai vasmű termékeit újtipusu csarnokban állítja ki. ezuttal elsősorban emeletes csarnok szerkezetet mutat be a vásár látogatóinak. földszintjén a különböző nyersvas fajtákat, durva-és finomlemezeket, csőkompozíciókat, lemezprofilokat, az emelen pedig rostalemezeket, vasszerkezeti mintákat, maketteket sorakoztat fel.

az új emeletes vasszerkezetű csarnok egyaránt alkalmas irodaház, vagy fürdő-öltöző céljára.

a prototípus csarnokot az ém.22. építőipari vállalat dolgozó a vásár területén már felállították. /mt1/

--

bb 17. szegedi növénybiológusok az emberiség jobb táplálkozásáért

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

a szegedi józsef attila tudományegyetem növényélettani és mikrobiológiai intézetének kutatói bekapcsolódtak az emberiség jobb táplálkozásáért elősegítő tudományos munkába. ilyen irányú tevékenységüket - megfelelő egyezmény alapján - a nemzetközi atomenergia ügynökség anyagilag is támogatja. az egyezmény értelmében a szegedi intézet rádióaktív izotóp laboratóriumának bizonyos növényélettani kutatási eredményeit az atomenergia ügynökség rendelkezésére bocsátják. abban a nemzetközi törekvésben, hogy az emberiség több élelemhez jusson, a szegedi kutatók azt a részfeladatot kapták, hogy intenzíven tanulmányozzák a növények nitrogénfelvételének és felhasználásának folyamatát. emellett folytatják saját felfedezésük: a növényi hidegsokk okainak kutatását. amint a szegedi kutatók megállapították, a korábban csak az orvostudományban ismert sokkot a növényeknél bizonyos hőhatások idézik elő, amelyek a növényt elpusztítják. most rádióaktív izotópos kutatásokkal igyekeznek meghatározni, hogy milyen tápelemek adagolásával befolyásolhatják a hidegre érzékeny növények tápanyagfelvételét, tulajdonságait, végeredményben a több és biztonságosabb termést.

/folyt köv/

-11-

9.20/ny 930

bb 17. / a szegedifolyt/ny

hasonló fontosságú a táplálkozás szempontjából a halhús-termelés, illetve annak fokozása. az erre irányuló tudományos kutatás gyakorlati lebonyolítására szerződést kötöttek a szarvasi haltenyésztési kísérleti állomással. az eddigiek során meghatározták az állóvizeinkben időnként fellépő tömeges halpusztulás okait és a védekezés módját. eszerint a pusztulás oka a tófenéken lejátszódó mikrobiológiai folyamatokra vezethető vissza: a haltáplálékul szolgáló moszatok szaporodását elősegítő műtrágyázás, továbbá a különféle haltakarmányok és más szerves anyagok felgyülemése a tó mélyén, ugynevezett toxikus kénhidrogén keletkezésére vezet, amely a halakra életveszélyes. megállapították azt is, hogy ez elsősorban a melegebb klímájú déli vidékek pangó állóvizeire jellemző, ahol gyorsabb a szervesanyagok lebomlási folyamata, mint északon. ellenszerként eredményesen alkalmazták a meghatározott mennyiségű rézszulfát adagolását.

az intézetben emellett vízbakteriológiai, műtrágyázási, oxigéntartalom növelési és egyéb kísérleteket is folytatnak a halak létfeltételeinek javítására, a halhústermelés növelésére.

/mti/

..-

bb 18. termelészövetkezeti gazdálkodási terv - 25 évre

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

a zala megyei szepetneki termelészövetkezet vezetősége 25 évre előre kidolgozta a gazdálkodás főbb irányát és arányait. a távlati fejlesztési és termelési programot ötéves tervekre bontották, s ezen belül 1975-ig részletesen kidolgozták a tennivalókat. a távlati terv feltételezi a legkorszerűbb eljárások alkalmazását a növénytermelésben és az állattenyésztésben. számítások szerint a jelenlegi évi 34.000.000 forintos évi termelési érték eléri az évi 70.000.000 - 100.000.000 forintot.

/mti/

..-
-12-

9.27ny 4c 931

bb. 22. az országos népművelési konferencia harmadik napja - kiváló népművelőket tüntettek ki

t fe/j/e cz

1970. május 16.

Ünnepélyes aktussal kezdődött szombaton az országos népművelési konferencia harmadik, s egyben utolsó munkanapja. a művelődésügyi miniszter az országos népművelési konferencia alkalmával a közművelődés terén kifejtett eredményes munkájukért a kiváló népművelő kitüntetést adományozta csathó lászlónak, a csepel vas- és fémművek vezérigazgatójának, dávid gyulának, a tolna megyei regöly községi tanács vb elnökének, fekete dezsőnek, a bácsalmási községi könyvtár vezetőjének, dr. gonda györgynek, a vas megyei tanács vb elnökének, gyarmati imrének, a nagyrábéi „petőfi” tsz elnökének, havas péternek, az mszmp nógrád megyei bizottsága titkárnak, kamarás rezsőnek, a népművelési intézet helyettes igazgatójának, kaszás istvánnak, a tatabányai bányász tröszt szakszervezeti bizottsága titkárnak, király jénőnek, a zalavári „uj idők” tsz elnökének, kiss imrének, a hajdu-bihar megyei tanács vb elnökhelyettesének, kiss istvánnak, a nagykőrösi művelődési központ vezetőjének, magyar andrásnak, a borsod megyei szmt központi könyvtára vezetőjének, magyar gyulának, a szakszervezetek vas megyei tanácsa vezető titkárnak, simon lászlónak, a kisz kb kulturális osztálya helyettes vezetőjének, takács gyulának, a baranya megyei tanács vb elnökhelyettesének, varga károly karnagynak, a budapesti 3. ker. állami zeneiskola tanárának, végh lászlónak, a pamutnyomóipari vállalat vezérigazgatójának, dr. vonsik gyulának, az mszmp kb osztályvezetőhelyettesének.

a kitüntetéseket orbán lászló, a művelődési miniszter első helyettese adta át a magyar tudományos akadémia gobelintermében. a kitüntetések ünnepélyes átadásánál jelen volt dr. ajtai miklós, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a kormány elnökhelyettese, molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes, az országos népművelési tanács titkára.

az országos népművelési konferencia ezután az mta disztermében vitával folytatta tanácskozását a tézisek és a beszámoló fölött.

/folyt.köv./

9.33/e 4c 44

- 13 -

Fekete Tibornak, a jászalsószentgyörgyi "Petőfi" tsz elnökének

bb 19. hetven millió forintos beruházással fitotron épül mar-
tonvásáron

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

nagyjelentőségű építkezés kezdődik ez év végén a magyar tudományos akadémia martonvásári mezőgazdasági kutató intézetének területén. mintegy hetven millió forintos beruházással fitotron épül. a légkondicionáló kamrarendszer a fitotron célja kísérleti növények nevelése reprodukálható időjárási körülmények között. a kondicionálás révén a kísérletekhez szükséges időjárási feltételek a külső körülményektől függetlenül, bármely évszakban előállíthatók, és tetszés szerint reprodukálhatók. a fitotron lehetővé teszi olyan időjárási viszonyok előállítását, amelyek között a növények fagy-, hő- és aszálytűrő képessége meghatározott fejlődési fázisokban tanulmányozható. szántóföldi és a pontosan nem ellenőrizhető növényházi körülmények között beállított kísérletek azonos körülmények között nem ismételtők meg, mert a természet önmagát sohasem ismétli pontosan. ezért nagy a jelentősége a légkondicionáló kamrarendszernek a biológiai alapkutatásokban.

a fitotron azonban nagy segítséget jelent majd egyes alkalmazott biológiai feladatoknál, így a hibridbuza előállításában is. tudvalevő, hogy szabadföldön őszi búzából évenként egy növénygeneráció nevelhető fel. fitotron nélkül a tenyésztés klímarezisztenciája - fagy- és télállóképessége, aszálytűrése, stb. - a szelekciós tényezők véletlen előfordulásától függően ellenőrizhetők. ilyen körülmények között egy hibridbuzaprogram megvalósításához minimálisan tizenöt-husz évre van szükség. miután a buzanemesítő a fitotron segítségével egy évben két-két és fél őszi buza generációt nevel fel, és a klímarezisztenciára való szelekció minden növénygenerációban a külső körülményektől függetlenül elvégezhető, a hibridbuza program időtartama az említett tizenöt-husz év helyett annak felére, egyharmadára csökken. /mti/

bb 20. sikeres az oxigénes acélgyártás a dunai vasműben -
utban az évi egy millió tonna acélgyártás felé

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

a dunai vasmű acélművében az 1969-es esztendő az új technológia, az oxigénes acélgyártás begyakorlásának ideje volt.

/folyt köv/

-14-

9.50/ny He 112

bb 20. / sikeresfolyt/ny

az új technológia figyelmesebb, még gondosabb és több munkát igényel az ott dolgozóktól, ezért rendezték bérüket, s ezzel megszűntek a fluktuációt, stabilizálták a létszámot. az oxigén használatával megrövidítették az adagidőket. az 1969. év első három hónapjának 6.47 órás átlag adagidejével szemben ez év első negyedében 5.17 órás átlag adagidővel gyártottak a martinászok acélt. a napi kemencetermelés majdnem husz százalékkal emelkedett. egyetlen szépséghiánya van a termelés emelkedésnek: a tavalyi első negyedévi 1.67 százalékos selejt az idénkét százalékos volt.

az acélmű dolgozói az oxigénes acélgyártás segítségével jó uton vannak ahhoz, hogy teljesítsék évi egy millió tonnás ter-
vüket. /mti/

..-

bb 21. tanulmány a nagylengyeli olajmező másodlagos művelésére

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

a dunántúli kőolaj és fölgáztermelő vállalat technológiai csoportja németh géza olajmérnök vezetésével tanulmányt készített a nagylengyeli olajmező másodlagos művelésére. a nagylengyeli olajmező kezdeti földtani készletét 68.000.000 tonnára becsülték, amiből napjainkig 16-17 millió tonnát termeltek ki. a jelenleg alkalmazott technológiával a számítások szerint további 10.000.000 tonna olaj hozható felszínre. az összes készletnek így több mint a fele a tároló kőzetekben maradna.

a vállalati technológiai csoport tanulmányterve szerint további jelentős mennyiségű kőolaj nyerhető a nagylengyeli olajmező másodlagos termelési technológia alkalmazásával. a kutatások során sikerült megállapítani, hogy a kőolajtároló rétegek hézagterét nem repedések, hanem nagyjából kavernák alkotják. a nagylengyeli olajmezőn azonban - eltérően a világ más olajlelőhelyeitől - karsztvíz szorítja ki az olajat kőzet kavernáiból. a nagylengyeli olaj rendkívül sűrű, ezért a víz mint rétegenergia már nem elégedő. az elkészült tanulmány javaslata, hogy felületaktív anyagokat juttassanak a kőzetekbe, s emulzió képzéssel csökkentsék az olaj viszkozitását, ami higabb állapotban könnyebben áramlik a kőzetben. a tanulmány készítőinek elgondolása szerint előbb felületaktív anyagot juttatnak a föld mélyébe, majd pedig víz besajtolással növelik a tároló kőzetek rétegenergiáját. szerény számítás szerint ez a termelési technológia 15-20 évvel növelné a nagylengyeli olajmező élettartamát. /mti/

10.05/ny He 112

-15-

L azonos időszakban

em b a r g o 19 óráig!

bb 23. megkezdődött a balatoni szezon - ünnepélyes idénynyitás síófokon

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

Szombaton a magyar tenger, fővárosában, síófokon megkezdődött az idei balatoni üdülési idénynyitó ünnepségsorozat. A két napos, érdekes, változatos programot délután a gimnázium előtti téren megrendezett ünnepi megemlékezés és koszorúzás, majd a kisipari szövetkezetek kórusainak fellépése vezette be. A városi tanács nagytermében minősítő hangversenyre került sor, este pedig a viztorony erkélyéről toronyzene köszöntötte az ünneplőket és az üdülésre érkezett vendégeket. Vasárnap reggel hét órakor zenés ébresztővel folytatódik a műsor, a Dimitrov parkban térzene szórakoztatja a közönséget, s ezen a délelőttön kerül sor az ünnepélyes zászlófelvonásra. A szabadtéri színpadon diszhangverseny lesz, majd Turzó a szót elnökségének tagja, a bőripari dolgozók szakszervezetének főtitkára mond beszédet. A napfény szálló előtti téren nemzetközi autógyességi versenyt bonyolítanak le, vízisí bemutató, csónakverseny, horgászrosok ifjúsági aszfalttrajzversenyének döntőjét rendezik meg az európa szálló előtti téren, este pedig a Dimitrov parkban térzene lesz a Kálmán Imre szobornál. /mt1/

..

bb 24. befejeződött a balatonfüredi orvoskongresszus

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

Szombaton balatonfüreden befejeződött a háromnapos orvoskongresszus. Szombaton több, mint 20 előadás hangzott el, s ezzel együtt három nap alatt több, mint 80 szakember - köztük több külföldi szaktekinély - számolt be a szívgyógyászat és sebészet legújabb módszereiről.

A tudományos ülészakon, két szekcióban és kerekasztal konferencián tárgyalták a szívsebészet, a szívizom megbetegedések és a szívetek rehabilitációjának kérdéseit. Megállapították, hogy a balatonfüredi szívkórház mind eredményesebben tölti be a rehabilitációs centrum szerepét. Az eredményekre már külföldön is felhívták az egészségügyi világszervezet programjába iktatta a balatonfüredi módszerek tanulmányozását és arra törekszik, hogy itt hozzák létre a nemzetközi együttműködést elősegítő közép-európai rehabilitációs központot.

/folyt köv/ k

-16-

10.50/ny 12¹⁰

L László

bb 24. / befejeződöttfolyt/ny

A szívsebészet terén különösen a csecsemőkori műtétek sikereit méltatták a kerekasztal konferencián, de figyelmet keltett szakkörökben az idegen anyag nélküli, a combizom inszalagjából készült szivbillentyű pótlás legújabb módszere is. Ezt az eljárást Budapesten és Szegeden a világ legkorszerűbb intézeteivel szinte egyidőben kezdték alkalmazni. A szakemberek egyeztetett tapasztalataikat az utóbbi időben terjedő szívizom megbetegedések gyógyításában, a diagnosztika és a terápia problémáinak tisztázásában. /mt1/

..

bb 25. kozmetikázzák az erzsébet-hidat

1 sb/lk/ny ie -cz

1970. május 16.

Az országos szakipari vállalat dolgozói megkezdték az Erzsébet-híd, kozmetikázását, a korlátok festését. A számítások szerint csak jónéhány év múlva kellett volna újra befesteni, de sajnos a felelőtlen emberek telekarcolták a korlátot üzenetekkel, ütésekkel, kocogtatásokkal is rongálták a hidat. A lekaptart, lepattogzott festék helyén éktelenkedő rozsdafoltokat kell most eltüntetni 600 000 - 700 000 forint értékű munkával. A szomorú tapasztalatok alapján a vállalat a korábbinál erősebb, rugalmasabb, ugynevezett elasztolen zománccfestéket választott ki az újrafestéshez.

A szakemberek ügyeltek arra, hogy az új festés ne üssön el a régitől, gondosan, beállították, az elasztolen-t a hid eredeti színéhez. A korlát rácsozatának aszfaltba ágyazott részét a sózott hólé a télen kikezdte. Hasonló esetek elkerülése érdekében most a vállalat speciális műanyaggal szigeteli a korlát aszfaltban, gyökerező, részelt. A munkálatokat előreláthatóan - a forgalom korlátozása nélkül - augusztus közepére fejezik be.

Viszonylag gyorsan haladnak a vállalat mázolói a Petőfi-híd szépítésével is. A Buda felőli parti hidnyílás mázolását már befejezték, s valószínűleg augusztusig eljutnak a budai mederpillérig. A hidkozmetikázási program következő állomása a Lánchíd. A tervek szerint az ezüstös színű Erzsébet-híd északi szomszédját különleges aranyárga festékruhába öltöztetik. /mt1/

11.02/ny

-17-

ke 12¹⁰

bb. 26. kollégium-avatás, „sárgulási”, ünnepség a karcagi mezőgazdasági technikumban

vid/e cz

1970. május 16.

a millennium évében alapított karcagi mezőgazdasági technikumban, a nagykunság hírneves szakemberképző intézetében szombaton hármass ünnepséget rendeztek: délelőtti szocialista kollégiummá avatják az iskola 150 személyes diákotthonát. az ünnepségen ott voltak a környékbeli tsz-ek képviselői, a megye középiskoláinak kollégium igazgatói és a diáktanácsok elnökei. az avatáson dr. kerekes józsef a kém szakoktatási főosztályának helyettes vezetője mondott beszédet. méltatta az intézet munkáját, amely 1945 óta csaknem ezer szakembert adott a mezőgazdaságnak. az intézetben jelenleg is hétnappali és öt levelező osztályban tanulnak a középfoku technikusok, egy osztály hallgatói pedig a felsőfoku szakismereteket sajátítják el. a kollégium lakóinak száraz lászló, a megyei kisz-bizottság titkára adta át a kisz kollégiumi zászlaját.

az avató ünnepséget követően került sor a husz évvel ezelőtt végzett diákok találkozására. az öregdiákok nevében k. tóth ferenc, a technikum igazgatóhelyettese mondott üdvözlő szavakat. délután „sárgulási”, ünnepséget rendeztek. harmincegy negyedéves diák búcsuzott az öreg „alma mater”, -tól. /mti/

bb. 27. „sárgulási”, ünnepség a kaposvári felsőfoku mezőgazdasági technikumban

vid/e cz

1970. május 16.

szombaton tartotta hagyományos „sárgulási”, ünnepségét a kaposvári felsőfoku mezőgazdasági technikum 45 végzős hallgatója. az intézeti ballagás után látványos felvonulás következett. a diákok virágokkal feldiszitett hintókon, lóháton, énekelve vonultak végig a városon, s a megyetanács előtti téren megkoszorúzták latinca sándor szobrát. este az intézet végzős hallgatói és diákjai vidám „sárgulási”, bált rendeztek. a felsőfoku technikum ezzel működése óta 310 nappali és 152 levelező tagozaton végzett, jól képzett szakembert adott a termelőszo-
vetkezeteknek és állami gazdaságoknak. /mti/

11.42/e

ke 1230

- 18 -

bb 28. a vas megyei természetvédelmi napok eseményei

vid/ny -cz

1970. május 16.

szombaton kőszegen koszoruzási ünnepséget rendeztek chernel istván emlékművénél. a nagy természettudós 1865-ben született kőszegen, számos könyvet, tanulmányt ír. országosan egyedül álló kezdeményezése volt a „day birds”, mintájára 1902-ben kőszegen rendezett madarak napja. herman ottó halála után az ornitológiai központ élére került, s ott folytatta madárvédelmi tevékenységét.

a koszoruzási ünnepség után a természetvédelmi szakemberek és érdeklődők megtekintették a chernel-kertet, melyet az elmúlt években a városi tanács rendbehozott. a kertben a tervek szerint madárvédelmi mintatelepet létesítenek.

ismerkedés az őrséggel

a természetvédelmi napok résztvevői szombaton tanulmányozták az őrségi tájegységet is. hazánkban az őrség az egyetlen olyan tájegység, amelynek területén az egykori lakosság a honfoglalás óta folyamatosan egyhelyben él. a honfoglaló magyarság erre a vidékre - mely addig szinte lakatlan, hatalmas erdőterület volt - őrállókat, határőröket telepített a nyugati határ védelmére.

az őrséghez tizennyolc község tartozik. az egykori őrállók a dombok tetején erdei irtásokon alakították ki telephelyeiket kis csoportokban, amikből később a szerek jöttek létre. a szakemberek, kirándulók megismerkedtek az őrség „fővárosával”, őrszentpéterrel, mely a zala patak mentén húzódó dombokon nyolc egymástól eléggé távol eső szerből áll, s megtekintették a tájegységen található népi építészeti remekeket. ellátogattak szalafőre, ahol a pityer szeri emeletes kástu, pankaszra, ahol az ugynevezett szoknyás harangláb, s velemér községbe, ahol a tizenharmadik században épült kora gótikus templom látható, melynek freskóit aquila jános radkersburgi festő készítette 1378-ban. /mti

-.-

bb 31. a szőlőtermelés múltja gyulán - kiállítás nyílt a várban

vid/ny -cz

1970. május 16.

szombaton nyílt meg a gyulai vár alsó lovagtermében az erkel ferenc muzeum „szőlőtermelés múltja gyulán”, című kiállítása. az érdekes néprajzi bemutatón a valamikor híres szőlőművelés eszközeit láthatják az érdeklődők. a még a múlt században is virágzó szőlőkultúra kialakulását, történetét szöveges táblák, az alkalmazotti művelési módokat pedig fotók ismertetik. a muzeum anyagából összeállított kiállítást szerdahelyi istván, az erkel ferenc muzeum igazgatója nyitotta meg. /mti/

11.48/ny ke 1230

-19-

bb 30. befejeződtek a fejér megyei jogásznapiok

vid/ny -cz

1970. május 16.

befejeződtek szombaton székesfehérvárott az alba regia napok keretében megrendezett fejér megyei jogásznapiok. a kétnapos eseménysorozatban 21 előadás hangzott el az időszerű jogpolitikai kérdésekről és a székesfehérvár ezeréves évfordulójának megünneplésére való készülődés jegyében - az ősi város jogtörténeti szerepéről.

szombaton szekcióüléseken hangzottak el az előadások, majd a jogásznapiok résztvevői agárdon vidám jogásztalálkozót rendeztek. /mti/

--

bb 29. szolnok megye legszebb tanyái klubkönyvtára nyílt meg szapárfalun

vid/ny -cz

1970. május 16.

szolnok megye legszebb tanyái klubkönyvtárát avatták fel szombaton a fegyvernekhez tartozó szapárfalun a „száz falu, száz könyvtár”, mozgalom keretében. az épületet a megyei, a járási tanács, a községi tanács, valamint a két fegyverneki közös gazdaság, a vörös csillag és a kossuth tsz közös anyagi erőforrásából, társadalmi munkájából építették fel. a mintegy négyszáz ezer forintot érő klubkönyvtárban, csaknem husz ezer forint értékű könyv, izlésesen berendezett olvasóterem, ezenkívül ifjúsági és öregek klubja szolgálja a település mintegy nyolcszáz lakójának pihenését, művelődését. /mti/

--

bb 35. óriás gabonátárolók épülnek szolnok megyében

vid/kz/ny -cz

1970. május 16.

óriási gabonátárolókat épített szolnok megyében a gabona tröszt. a munka megkezdődött. a jászberényben felépülő kétezer vagon termény befogadására alkalmas tárház tizennyolc, egyenként 7,3 méteres átmérőjű és negyvennyolc méter magas henger alakú toronyból áll majd. a hatalmas építmény alapozásához ezerháromszáz köbméter betont és ugyanannyi mázsa vasszerkezetet használnak fel. hasonló, tehát kétezer vagonos tárház épül törökszentmiklóson is. /mti/

--

11.58/ny *KL 1240*

-20-

bb 32. újvidékről a bnv-re - sikeres üzletkötések, tárgyalások a jugoszláv nemzetközi mezőgazdasági árumintavásáron

vid/ká/ny -cz

1970. május 16.

huszonhárom ország 1 400 kiállítója vonultatta fel legszebb termékeit a 37. újvidéki nemzetközi mezőgazdasági árumintavásáron. jugoszlávia mezőgazdasági „seregszemlájén”, nagy sikerrel szerepelt Magyarország is. 840 négyzetméternyi zárt pavillonban és szabad területen állítottuk ki a hűtőházi, konzervipari, termékeket, az aprómagvakat, a gyümölcs és zöldségfélét, gépeket, magvizsgáló laboratóriumi berendezéseket és egyéb műszereket. a magyar pavillonban szinte állandóan „telt ház” volt, a sajtófogadásokra százával érkeztek a környékbéli mezőgazdasági kombinátok, gyárak vezetői, szakemberei. a mezőgazdasági kisfilmeket reggeltől estig zsufolt nézőtér előtt vetítették.

a korábbi években főleg mezőgazdasági gépekkel jelentkezett Magyarország az újvidéki kiállításon, most a termékbemutatón kívül izelítőt adott a kiállítás hazánk mezőgazdaságának 25 éves fejlődéséről is.

a vásáron sikeres üzletkötéseket, tárgyalásokat bonyolítottunk le. csupán mezőgazdasági gépekből 300 ezer dolláros export-import történt. többek között modern silókombájnokokat vásárolunk jugoszláviától, amiért cserébe elsősorban csibekeltető és előnevelő berendezéseket adunk. a labor műszeripari művek már az első napokban eladta bemutatott magvizsgáló laboratóriumi berendezéseit, de nagy sikert aratott az új „valorigráf”, lisztvizsgáló berendezése is. az üzem az újvidéki vásáron 10 ezer dolláros üzletkötést bonyolított le. hét jugoszláv mezőgazdasági tudományos kutató intézet jelentette be, hogy a budapesti nemzetközi vásáron szeretné megismerni a labor műszeripari művek többi termékét is.

a bnv-n egyébként folytatódnak az újvidéken megkezdett tárgyalások, amelyek eddig mintegy kétmillió dollárral növelték a magyar-jugoszláv mezőgazdasági export-import volument. a bnv-n újabb üzletkötések realizálódnak. az újvidéki magyar árubemutató olyan jugoszláv cégeknek, tudományos kutató intézeteknek is felkeltette az érdeklődését, amelyek eredetileg nem tervezték a budapesti nemzetközi vásár megtekintését, s most bejelentették látogatási szándékukat. /mti/

--

12.09/ny *KL 1240*

-21-

bb. 33. befejezték a kukorica vetését a baranya megyei nagyüzemek

vid/kz/e cz

1970. május 16.

baranya megye nagyüzemei a hét utóján befejezték a kukorica vetését. mintegy 80 000 holdon pihen földben a mag és most már csak a háztáji földeken vár munka a traktorosokra. a hosszú tél - az elmúlt negyedszázad leghosszabb tele - után nagy-szerű teljesítmény ez: a baranyai gazdaságok két hetet töltösztek április-május folyamán a kezdeti háromhetes elmaradásukból. ebben nagy része volt annak, hogy az utóbbi hat vasárnapon, illetve munkaszüneti napon egyszer sem pihentek a traktorosok. a talaj bőséges vízkészlete és a napos, meleg idő kedvező „indítást”, adott a kukoricának, s a korai vetések már szépen sorolva a jövő héten megkezdődik a tavaszi munkák „második felvonása”, a növényápolás. a cukorrépa, a burgonya és a napraforgó már akkora, hogy időszerű a sarabolásuk, illetve az egyelésük. a szakemberek véleménye szerint a kedvező - esőben és napfényben egyaránt gazdag - májusi időjárás annyira meggyorsította a növények fejlődését, hogy hamarosan észre sem lehet majd venni a vetésben történt kényszerű késést. /mt1/

...-

bb. 34. bemutatták a ruházati szövetkezetek bny-kollekcióját

t ot/j/e ie cz

1970. május 16.

a ruházati szövetkezetek budapesti szövetségének 56 tagszövetkezte vesz részt a budapesti nemzetközi vásáron; a könnyűipar pavilonjának 350 négyzetméternyi területén mutatják be termékeiket. a textilruházati szövetkezetek mintegy 250, a bőr-, szőrme- és cipőipariak pedig 550 modellt mutatnak be, köztük azokat az újdonságokat is, amelyeket szombaton a duna intercontinentalban tartott sajtótájékoztatón láthattak az újságírók.

a bny-n a korszerű anyagok felhasználásával készült, változatos termékekkel: ruhákkal, cipőkkel, kalapokkal, kesztyűkkel, kötöttárukkal, divattáskákkal találkozhatnak majd a vásárlatók. a kisebb-nagyobb szériában forgalomba kerülő szövetkezeti iparcikkek fazonban, minőségben, árban alkalmazkodnak a világpiaci követelményekhez. a tervezők az elmúlt évben 9 500 új textil- és textilruházati és 6 000 bőr-, szőrme- és cipő modellt készítettek. a vásáron bemutatásra kerülő darabokkal nemcsak a hazai közönség, hanem a külföld érdeklődésére is számítanak. ezt támasztja alá, hogy a ruházati szövetkezetek ez évben 70 országba szállítják termékeiket, összesen másfél milliárd forint értékben. /mt1/

...-
- 22 -

12.15/e *RT*

bb. 36. hétszáz ember a tiszta bodrogközi védelmi vonalán - polietilén fóliába „csomagolták”, a gátat

vid/e kz cz

1970. május 16.

az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság jelentős erőket vont össze a tiszta bodrogközi vonalának védelmére. az előrejelzések szerint ugyanis a folyó zemplénagárd és tokaj közötti szakaszán az 1888-ban mért maximumnál is magasabb vízállásra számíthatnak. a bodrogközi falvakat védő mintegy száz kilométer hosszú védelmi töltésen már el is rendelték a harmadfokú készültséget. az ottani gátak megerősítésén jelenleg hétszáz ember hetvenöt tehergépkocsi, illetve vontató, számos kotró és rakodógép dolgozik éjjel-nappal. huszonnégy óra alatt mintegy 70 000 homokkal telt zsákot helyeztek el azokon a gátszakaszokon, ahol fakadóvizek vagy szivárgások várhatók. a veszély elhárításához a tiszai vegyikombinát soronkívül 25 mázsa polietilén fóliát szállított. a műanyag védelmi vonal legkritikusabb részét - a cigándi kopolya környékén, a törökéri szivattyutelep térségében, valamint balsa és tiszakarád között használták fel. valószínűleg „becsomagolták”, vele a gátak víz felőli oldalát, hogy megvédjék a töltést a szivárgásoktól. a veszély megelőzésére megfeszített munkát vállaltak a tokaji kőbányászok is. eddig négy uszály terméskövet indítottak utnak a felsőtiszai gátak erősítésére és a következő napokban is még négyezer tonna követ szállítanak a borsodi és szolnoki védővonalakra. a rakodás meggyorsítására a tokaji kikötőben a borsodi szénbánya vállalat dolgozói szombaton soronkívül szereltek fel egy lengyel gyártmányú kaparószalagot.

a tiszán levonuló hatalmas árhullámmal egyidőben árad a bodrog is. szombat reggel a vizállása - felsőbereckinél - elérte a 482 centimétert. ezért a bodrog 42 kilométer hosszú gátszakaszát másodfokú készültségben őrzik. a bodrog áradása megnehezíti majd a helyzetet a tiszta tokaj alatti szakaszán, s ezért az igazgatóság már most készenlétbe helyezte tiszapalkonyai és tokaji gépesített árvízvédelmi osztagait. /mt1/

...-

13.08/e *1420*

- 23 -

bb. 37. új balaton-express indul - nagyszabású vasutkorszerűsítés - gyorsabb vonatközlekedés nyugat-magyarországon - sajtótájékoztató balatonalmádiban

vid/lk/e kz cz

1970. május 16.

a nyugat-magyarországi és a balatoni vasúti közlekedés fejlesztéséről, a május 31-én életbe lépő új menetrend ezen országrészt leginkább érintő változásairól tájékoztatta a sajtó képviselőit szombaton balatonalmádiban a szombathelyi járási igazgatóság. bejelentették, hogy a főidényre külön nyári menetrend készült a balatoni vasúti forgalomra. eszerint több és rövidebb menetidejű vonattal lehet eljutni a tó népszerű fürdőhelyeire. ezt nagymértékben elősegíti, hogy mind az északi, mind a déli parton korszerűsítik a pályát és nagyobb sebességgel közlekedhetnek a szerelvények. az északi parton befejeződött a nyílt vonal átépítése és öt új állomás épült, már csak a balatonfüredi és a badacsonytomaji állomások korszerűsítésén dolgoznak. balatonfüreden közép-európa egyik legszebb vasútállomása épül fel.

az ország nyugati feléből naponta tíz, hétfőgeken ennél is több vonattal lehet majd eljutni a magyar tengerhez. a lipcse-kecskemet között közlekedő saxon-express menettartama 3 órával lerövidül. budapest déli pályaudvar - kecskemet között reprezentatív szerelvényekkel új balaton-express indul. miskolcra budapest keleti pályaudvaron át gyorsvonat-pár közlekedik kecskemétyig, s ennek - június 28 augusztus 30 között - közvetlen kassai kocsija is lesz.

a városközi forgalom javítása érdekében a sopron-szombathely-nagykanizsa-pécs járat a következőképpen érinti kapcsolókat is.

bejelentették a tájékoztató: tovább folytatódik az ország-rész vasúthálózatának műszaki fejlesztése. az idén 330 millió forintot költenek erre. a nemzetközi tranzitforgalomban jelentős szerepet játszó vonal rekonstrukciója 1972-ben fejeződik be. az ukk-zalaegerszeg közötti vasút rövidesen véget érő átépítése után a szombathely-szentgotthárdi és a tapolca-bobai vonal kerül sorra. az utóbbi azért jelentős, mert nyugat-magyarország törzshálózati vonalait kapcsolja össze a balatonvidékkel.

/folyt.köv./
13.28/e kc 1420

- 24 -

bb. 37. /új balaton...folyt./e

a nagy csomóponti állomások közül veszprém külső pályaudvaron kezdődött nagyszabású korszerűsítés. modern körzeti állomássá épül át 1975-re. átépítik a zalaegerszegi vasútállomást és sorra kerül majd a több mint száz éves szombathelyi pályaudvar megfiatalítása is.

a székesfehérvár-celldömölki vonalon folytatják a modern biztosító berendezés építését. az 1973-ra elkészülő apparátus növeli a sűrűforgalmu és egyre fejlődő iparvidéket átszelő vasut átbocsató-képességét és biztonságát.

az áruszállítások javítása érdekében növelik a tehervonatok utazási sebességét. ötven százalékkal több irány- és közvetlen vonat közlekedik. /mti/

bb. 38. időjárásjelentés

bs/e

1970. május 16.

a meteorológiai intézet jelenti 1970. május 16-án, szombaton 12.00 órakor:

esők, zivatarok

a földközi-tenger térségében és a balkán-félszigeten meleg, nyári időjárás uralkodik. a zavartalan napsütést csak záporok, zivatarok zavarják és sok helyen már a reggeli órákban 16-20 fokot mértek. európa északi részén a sarkvidéki hideg levegő okoz téli időjárást. napközben sem emelkedik a hőmérséklet 0,5 foknál magasabbra és éjszaka mínusz 4, mínusz 6 fokos fagyok is előfordulnak. máshol változókéony, de az évszakhoz képest hűvös az idő. többfelé esik az eső és keletkezik zivatar. dél-nyugat-európában pénteken mért hőmérsékleti csúcserkékek 2,6 fokkal alacsonyabbak voltak a legutóbbi évek átlagos értékénél. a kárpát-medencébe nyugat felől hűvös levegő érkezett, és ez irányítja vasárnap is időjárásunkat.

hazánkban pénteken 7-11 órán keresztül sütött a nap. a hőmérséklet legmagasabb értéke országszerte elérte a 22-26 fokot. a délutáni és a ma éjszakai órákban többfelé esett az eső és keletkezett zivatar. néhány helyen jégeső is hullott. az eső mennyisége igen változatos képet mutat. voltak helyek, ahol a mérhető mennyiséget sem érte el, ugyanakkor záhonyban 23, nyíregyházán 29, hidasnémetiben pedig 30 mm-t mértek. hajnalra 8-14 fokig hűlt le a levegő. délelőtt az ország területén változóan felhős volt az ég. több helyről jelentettek újabb esőt, zivatarot. az erősen felhős, esős helyeken 11 órakor is csak 13-15, máshol 18-20 fokot mértek.

/folyt.köv./
13.35/e kc 1420

- 25 -

bb. 38. /időjárás...folyt./e

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 19,2 fok volt, a sokévi átlagnál 2,6 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 18 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 756 mm, gyengén emelkedik.

várható időjárás vasárnap estig: változóan felhős idő, többfelé újabb eső, zivatar. mérsékelt északnyugati, északi szél. zivatar idején átmeneti szélerősödés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 9-14 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: 20 fok körül.

a duna vízállása budapestnél 540 centiméter. /mti/
-.-.-

bb. 39. bondor józsef beszéde

ie/e bs

1970. május 16.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter beszédét, amely a két-napos országos építőipari agitációs konferencia első, pénteki napján hangzott el. keretet később adunk.

x x x

bondor józsef miniszter elmondotta, hogy az ország építőipari kapacitásának 22-25 százalékát foglalja le a lakásépítés, mégis a lakásprogram teljesítése az építőipar legfontosabb feladata. az ország felszabadulása óta 1.1 millió új lakás épült, és így 3.5 millió ember költözött új otthonba.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága és a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány együttes ülésének határozata a lakásépítés fejlesztéséről, a lakáselosztás és a lakbérek új rendszeréről, most komplexen, igazságosabb teherviselés alapján rendezti ezt a nagyon fontos problémát. a határozat új alapokra helyezi a lakásépítési programot is. természetesen az igazságosabb elosztáshoz is több lakás kell, a határozat tehát csak akkor érheti el célját, ha az építőipar is teljesíti tervét, kötelezettségeit. tavaly az építőipar két és fél százalékkal teljesítette túl lakásépítési tervét, de ez a többlet mégsem értékelhető túlteljesítésnek, mert a városokban, ahol elsősorban lenne szükség sok lakásra, kisebb arányú az új otthonok építésének növekedési üteme. vidéken tulajdonképpen az építkezés már minőségi cserét jelent, mert általában a régi lakások helyett építenek korszerűt, újat, a városokban viszont még a lakásszám növelése az elsődleges feladat.

/folyt.köv./

13.57/e *ke 14.02*

- 26 -

bb. 39. /bondor józsef...folyt./e

az ország 15 éves lakásépítési programjának valóra váltása érdekében a harmadik ötéves terv előirányzatát mintegy 18000 lakással kell túlteljesíteni, s ehhez az idén 70 000 új lakást kell építeni. a negyedik ötéves tervben előirányzott 400 000 lakásból 180-200 ezret állami erőből kell építeni. a magánlakás-építési formában mintegy 230 000 új otthon építése az előirányzat, de kedvező anyagellátás esetén a társasházak építésével túlteljesíthető ez a terv. különösen nagy feladat hárul az évm változatokra. a harmadik ötéves tervben előreláthatóan átadott 107 000 helyett a negyedik ötéves terv időszakában 200 000 lakást kell felépíteniük, legalább 152 000 lakást korszerű építési móddal, elsősorban házgyári elemekből kell kialakítani. ennek megfelelően további öt új házgyár beruházását tervezik. sokan felvetik még, hogy a házgyári házakból épített lakótelepek egyhangúak. egyelőre ugyan nem ez a legfontosabb probléma - hanem az, hogy a lakásigényeket minél előbb kielégítsük - de az építésszek sokféle módszerrel, a homlokzat színeinek, az épület tömegének, a lakóházak elhelyezésének helyes megválasztásával megszüntethetik az egyhangúságot. budapest harmadik házgyára már 13-féle lakóházhoz gyárt falelemeket, s az elemsablonok felújításával a többi házgyár is lényegesen növelheti a választékot. a rendkívül gyors házgyári építésmódnál jelenleg még az a probléma, hogy sokáig tart az alapozás és elhúzódik a befejező, szakipari munka. gyakori gond, hogy az épületek helyét rosszul választják ki, s így felesleges költséggel, a szükségesnél nagyobb alapokat kell építeni. az alapozást és az egyéb mélyépítési munkát az előregyártás fejlesztésével kell megoldani.

a panelekből összeszerelt lakások befejező munkálatait is előregyártással kell gyorsítani. a házgyári mérettűrés, tehát a pontos építkezés, az ismétlődő méretek lehetővé teszik a fokozott előregyártást. a vizsgálatok szerint e tartalékok kihasználásával további két hónappal lehetne csökkenteni a házgyári lakóházak építésének idejét.

magyarországon az is növeli a lakás gondokat, hogy sok elavult, régi otthont kell lebontani, s többek között azért is, mert napirendre került a városközpontok rekonstrukciója. éppen ezért ügyelni kell arra, hogy ez ne túl gyorsan történjék, a megfelelő „lakásszaporulat”, többlet biztosításával összehangoltan kell megszervezni a városrekonstrukciókat, a régi, elavult lakások lebontását.

/folyt.köv./

14.03/e *ke 14.02*

- 27 -

bb. 39. /bondor józsef...2.folyt./e

a miniszter megemlítette: furcsa divat most az országban a toronyházak építése. néhol a városkép miatt valóban indokolt a 20-22 emeletes épület, de semmi szükség arra, hogy valamennyi város feltűnő toronyházakat építsen. a felső emeleten lévő lakások nem célszerűek a nagy családok számára, ezért általában garzonlakások és irodák kerülnek a felső szintekre. a toronyházaknál több gondot okoz az ivóvízhálózat és a felvonó, s az építési költség is magasabb. ezért a tervek szerint az új lakásoknak 29 százaléka ötszintes, körülbelül 50 százaléka tízszintes házakban épül és csak 5 százaléka kerül 20-22 szintes épületekbe.

bondor józsef hangsúlyozta: a lakásproblémák megoldásában legalább olyan nagy feladat a régi épületek felújítása, mint az új házak építése. az ország 3.2 millió lakásának 20 százaléka 1900 előtt épült, 150 000 lakás pedig már több mint száz éves. a fenntartási, felújítási munkákból az állami építőipar mind kisebb arányban vesz részt, hogy a korszerű, nagy, új létesítmények építését gyorsíthassa. 1966-ban tevékenységének 22, 1968-ban 14, 1969-ben 13 százaléka volt fenntartási munka. budapesten 9-10 milliárd forintba tehető az elmaradás a lakóházak fenntartásában és felújításában. elsősorban a tanácsai építőipari vállalatok és az építőipari szövetkezetek feladata a felújítás és tatarozás. ezért fontos tennivaló a szövetkezeti és a tanácsai építőipar műszaki fejlesztésének meggyorsítása is.

a felújítási feladatoknak azonban csak egy része a régi elmaradás felszámolása. gondoskodni kell arról, hogy az új lakások tartós, jó minőségű anyagokból épüljenek, s ne maradjon el a rendszeres karbantartás sem. nem egyszerűen a beruházási költség határozza meg, hogy a lakás olcsó-e, vagy drága. jelenleg a blokkos építési módszerrel kivitelezett lakások a legolcsóbbak, de hozzá kellene számítani azt is, hogy ezek homlokzatát öt évenként újra kell tatarozni. a házigyári lakás - beruházása drágább, de a korszerű, tartós homlokzathoz 30 évig hozzá se kell nyulni. a gazdaságosságot tehát a beruházás és a fenntartás együttes összege alapján kell vizsgálni.

/folyt.köv./

14.08/e *1440*

- 28 -

bb. 39. /bondor józsef...3.folyt./e

bondor józsef miniszter hangsúlyozta: az új létesítmények építésénél és a felújításnál is egyaránt az építőipar kapacitásának növelése a legfontosabb feladat, hogy létrejöjjen az építési piac keresletének és kínálatának egyensúlya. korábban az építőipar az országos beruházásokból mindössze két százalékban részesült, s ez nem volt elegendő gyorsütemű fejlesztéséhez. a kapacitáshiány miatt évente 4.5-5 milliárd forint értékű építési igényt nem tud kielégíteni az ágazat. most jelentős segítséget kap a fejlesztéshez. az előzetesen jóváhagyott fejlesztési program szerint a következő tervidőszakban 14 milliárd forintot fordítanak az építőipar, 18 milliárdot az építőanyagipar beruházásaira és 5.5 milliárd forintot a beruházást terveznek más tárcák, amelyek az építőiparnak szállítanak fontos anyagokat, szerkezeteket.

a kapacitáshiány gyors megszüntetése érdekében ezt a rendkívül jelentős beruházási programot nem öt, hanem lehetőleg három év alatt kell megvalósítani. így lehetőség nyílna arra, hogy a negyedik ötéves terv befejező időszakában már létrejöjjen a beruházási és építési piac egyensúlya. az építésügyi és városfejlesztési minisztérium gyors ütemben készíti elő ezeket a beruházásokat, hogy lehetőleg még ez év őszén, de legkésőbb a jövő év tavaszán megkezdhessék a munkát. az egész népgazdaságban zöld utat kell kapniuk az építő- és építőanyagipari beruházásoknak. elsősorban az építőipari vállalatoknak kell segíteniük a beruházások megvalósítását. örvendetes az évi egymillió tonna cement termelésére tervezett beremendi cementgyárat építő 15 vállalat dolgozóinak felajánlása, hogy mintegy fél évvel a határidő előtt üzembe helyezik az új ipartelepét. a cementproblémák megoldásának következő lépéseként tervezik a hejőcsabai cementgyár építését, majd a bélapátfalvai cementgyár korszerűsítését. orosházi évi 11 millió négyzetméternyi üveget termelő táblaüvegyár építése kezdődött. rendkívül nagyok a közműépítési feladatok, ezért hat új közműépítő vállalatot alapítanak az idén és a jövő évben. munkájukat már jelentősen segítheti a szentendrei és az új szolnoki betoncsőgyár. hamarosan sor kerül az évente 32 000 tonna terméket gyártó új azbesztcementgyár építésére is. jelentős segítséget kap az építőipar a kfm, a ním és más tárcák üzemének fejlesztése révén. ez az 5.5 milliárdos beruházási program lehetővé teszi, hogy elegendő csőidomot, fürdőkádát, az eddiginél jobb festéket, lényegesen több műanyagszelvényt, butort és egyéb terméket, anyagot, szerkezetet kapjon az építőipar. az új könnyűszerkezetes építésmód széleskörű elterjesztése is jórészt a kohó- és gépipari, a nehézipari és a könnyűipari tárca üzemének segítségével mulik.

/folyt.köv./

14.12/e *1445*

-29-

bb. 39. /bondor józsef...4.folyt./e

fontos feladat a nagy építő- és építőanyagipari beruházási program helyi, megyei és országos szintű összehangolása. ezért megszervezték az évm-miniszterhelyettesek és a megyei párt- és tanácsi vezetők konzultációját, hogy mértéktartóan, s a tényleges igényeknek megfelelően kerüljön sor a helyi fejlesztésre. az egyéb beruházásoknál is fontos szervezési feladat, hogy ne valamennyi új létesítmény építését a negyedik öt-éves terv elején kezdjék meg. jóval tervszerűbbé kell tenni a beruházások előkészületei munkálatait, mert ez fontos feltétele az építési munkák meggyorsításának, a kapacitás növelésének.

a korszerű építő- és építőanyagipari beruházások jelentősen növelik majd a termelékenységet. ma még döntő kérdés a kapacitás bővítésében a munkaerőellátás javítása is. rendkívül nagy még a fluktuáció. tavaly 112 000 dolgozót vettek fel az építőiparban, de a sok távozó miatt végeredményben csak tízezerrel nőtt a munkások száma. a munkafegyelemmel sincs minden rendben, naponta 17 000 ember hiányzik igazolatlanul. a fegyelem megszüntetésének egyik fontos feltétele a munkahelyi szervezetlenség megszüntetése. gondoskodni kell az építési szervezetek fejlesztéséről, s a vállalatok közötti kooperáció javításáról, amellyel jelentős tartalékot tárnak fel.

bondor józsef befejezésül hangsúlyozta: megfelelő munkahelyi és szálláskörülmények kialakításával kell gondoskodni arról a sokezer építőipari dolgozóról, aki hétszámra távol van családjától. /több mint ötvenezer dolgozóra lenne szükség az ágazatban./ kézenfekvő tehát a feladat: tovább kell gépesíteni a fizikai munkát és meg kell tenni mindent, hogy a fiatalok számára is vonzó legyen az építőipar. /mti/

...

bb. 43. megkoszorúzták reitzer andrás sirját

t gj/gk/e zs bs

1970. május 16.

koszorúzási ünnepséget tartottak szombaton a mező imre uti temetőben reitzer andrásnak, a 25 évvel ezelőtt mártírháttal halt zeneszerzőnek, az illegális kommunista párt egykori tagjának a sirjánál. az 5. kerületi pártbizottság és a magyar zeneművészek szövetsége által rendezett kegyeletes ünnepségen megjelent dr. orbán lászló, az mszmp központi bizottságának tagja, a művelődésügyi miniszter első helyettese, ott voltak a mártír hozzátartozóival együtt sokan a régi barátok, harcos-társak és pályatársak közül. székely endre zeneszerző idézte meg a sirnál reitzer andrás emberi alakját, méltatta művészi munkásságát. ezután elhelyezték a sirnál a kegyelet, a megemlékezés koszorúit. /mti/

...
- 30 -

14.25/e Ac 1440

bb.40. emléktáblát avattak a magyarországi általános munkáspárt megalakulásának színhelyén

t hi/fné gg zs bs

1970. május 16.

kilencven évvel ezelőtt, 1880 május 16-17-én budapesten, a mostani Lenin körút 120-122 számú épületben - frankel leó vezetésével - alakult meg az első egységes szocialista párt, a magyarországi általános munkáspárt. az évforduló alkalmából az mszmp központi bizottságának párttörténeti intézete és a vi. kerületi szervezetek az épület falán emléktáblát helyeztek el, amelyet szombaton ünnepélyes külsőségek között avattak fel.

vass henrik, a párttörténeti intézet igazgatója beszédében utalt a magyar általános munkáspárt megalakulásának körülményeire, s hangoztatta: a párt vállalta a proletárok legfontosabb politikai és gazdasági követeléséért indított harcát. programjában a legjelentősebb az volt, hogy kimondta a föld és a termelési eszközök köztulajdonának elvét, s ezzel szocialista társadalom megteremtését tűzte a mozgalom végső céljává.

az általános munkáspárt megalakításával létrejött a magyarországi szocialista mozgalom egysége. az általános munkáspárt vezetőit és tagjait házkutatásokkal, kihallgatásokkal, sajtóperekkel zaklatták. hogy a párt működését megnehezítsék, perbefogták és elítélték a nemzetközi munkásmozgalom forradalmi tapasztalatain nevelkedett frankel leót, a párizsi kommun volt miniszterét, marx és engels barátját. bebörtönzésével a párt elvesztette leghívatottabb vezetőjét. a növekvő üldözés együtt járt a forradalmi mozgalmak hanyatlásával, a nemzetközi munkásmozgalom soraiban viták robbantak ki, megbomlott a proletárpártok egysége. magyarországon csaknem egy teljes évtized kellett ahhoz, hogy a proletármozgalom egysége osztályharcos alapon helyreálljon. az általános munkáspárt újjászerveződött és az 1890-es decemberi kongresszuson felvette a magyarországi szociáldemokrata párt nevet, s megkezdődött a szocialista tömegmozgalom kibontakozása.

a magyar kommunista mozgalom, az mszmp magáénak vállalja multunk jövőt formáló, a haladást szolgáló gazdag örökségét, az általános munkáspárt harcát, eredményeit - mondotta befejezésül vass henrik, majd a párttörténeti intézet, a vi. kerületi pártbizottság, a tanács, és a népfront-bizottság nevében elhelyezték az emléktábla alatt a megemlékezés virágait. /mti/

-31-

14.30/kcs

NA 1505

bb 41. magyar-bolgár árucsera-forgalmi vegyesbizottsági tárgyalások

1 sz/j kcs 1e bs

1970. május 16.

a magyar népköztársaság és a bolgár népköztársaság külkereskedelmi delegációi május 11-16. között budapesti tárgyaltak, megvizsgálták az 1970. évi árucsera-forgalmi jegyzőkönyv előirányzatainak várható teljesítését és megvitatták a tennivalókat. megállapították, hogy az árucsera-forgalom növelésének feltételei és lehetőségei biztosítottak.

a tárgyaló felek programot dolgoztak ki arra, hogy fokozzák a kereskedelmi munka hatékonyságát az e hónapban sorra kerülő budapesti nemzetközi vásáron. egyetértettek abban, hogy a szeptemberi plevdivi nemzetközi vásáron a két ország külkereskedelmi vállalatai fokozott üzleti aktivitással segítik elő az 1971. évi magyar-bolgár árucsera-forgalom jó előkészítését.

a tárgyalások eredményeit rögzítő jegyzőkönyvet szombaton a külkereskedelmi minisztériumban tolnai béla, a külkereskedelmi minisztérium főosztály-vezető-helyettese, s atanasz vergiev, a bolgár külkereskedelmi minisztérium főosztályvezetője írta alá./mti/

bb 42. szakácstörténeti kiállítás

os/j kcs 1e bs

1970. május 16.

a szakács egyesületek világszövetsége szeptemberben budapesti kongresszusát, ennek előkészítése jegyében nyílt szombaton kiállítás a magyar vendéglátóipari múzeumban. a magyar szakács- és cukrászmesterség multjából címmel.

a kiállítás legérdekesebb része az étlapok és menükártyák történetével ismerteti meg az látogatót. két különlegesség: a nyíregyházai készített, 1834-ből való első magyar nyelvű étlap és kossuth lajos new york-i díszbédjének menükártyája./mti/

bb 45. tolna megyébe érkezett a lenini páncélautó mása

vid/fm kcs bs

1970. május 16.

országjáró útja során szombaton szekszárdra érkezett lenin egykori páncélautójának mása, amelynek személyzetét a felszabadulási téren a megye, a járás, és a város állami-, párt- és tömegszervezeteinek képviselői, valamint szekszárd uttorói fogadták. díszlövészek közepette a társadalmi szervezetek képviselői selyemszalagokat kötöttek a páncélautó zászlajára, majd lenin egykori beszédét közvetítették. az ünnepség résztvevőinek./mti/

14. 35/kcs

-32-

bb 44. jubileumi tudományos ülészakot rendez az agrártudományi egyetem

vid/fm gő kcs bs

1970. május 16.

Lenin születésének 100., az egyetemi szintű mezőgazdasági oktatás megkezdésének 50., és az agrártudományi egyetem megalapításának 25. évfordulója tiszteletére gödöllőn, az agrártudományi egyetemen május 20-22. között jubileumi tudományos ülészakot rendeznek-, közölték a szombaton tartott sajtótájékoztatón. az eseménysorozat szerdán, az egyetem új létesítményeinek felavatásával kezdődik, amikor a budapestről gödöllőre költözött mezőgazdasági gépészkar hallgatói számára épült előadótermeget, tanműhelyeket és egyéb létesítményeket adják át rendeltetésének. ezt az egyetemi tanács ünnepi ülése követi, amelyen dr. pathó györgy rektor beszámol az egyetem munkásságáról, fejlődéséről, majd új doktorokat avatnak, s átadják a jubileum alkalmából alapított emlékérmeket. az ünnepi ülés után nyitják meg az egyetem életét, munkásságát bemutató kiállítását, valamint az agrár- és biológiai témájú bélyegek tárlatát. csütörtökön tartják a társadalomtudományi ülészak plenáris ülését, pénteken pedig szekcióüléseken számolnak be az állattenyésztés, a biológia, a mezőgazdasági gépek, a növénytermesztés, az önkormányzat és a vizsgaldálkodás területén végzett kutatások eredményeiről./mti/

bb 47. „szalonnasütő vonatok,, a bükkben

vid/kz kcs bs

1970. május 16.

szombaton ismét megindult a forgalom a diósgyőri-papírgyár és a farkasgyőr között közlekedő erdei vasuton. a bükk szinte alpesi szépségű vidékén áthaladó járatokat minden hét végén indítják. állomásai az erdei pihenők és a szalonnasütő helyek. a turisták azért is „szalonnasütő vonatok,, hívják a járatot, a vadregényes erdők, bérci jellegű fenyvesek között kanyargó erdei kisvonal érinti többek között a csanyiki völgyet, és a több mint száz éves tölgyek között fakadó kristálytiszta vizű andó-forrást./mti/

14. 40/kcs

-33-

Nr 1515

Nr 1515

bb. 50. /elutazott a bolgár...folyt./e

- szeretném még megemlíteni: házigazdánk lehetőséget nyújtottak a történelmi emlékhelyek megtekintésére, ahol a második világháború idején a bolgár néphadsereg katonái a szovjet hadsereg egységeivel együtt harcoltak Magyarország felszabadításáért. jóleső érzéssel nyugtáztuk, hogy a testvéri magyar nép kegyelettel gondozza, ápolja a felszabadító harcokban elesett bolgár katonák sírjait, emlékműveit.

- Látogatásunk arról győzött meg, hogy nem voltak hiábavalóak a faszizmus elleni harcban hozott közös áldozatok, amelyek arra köteleznek bennünket: erősítsük, szilárdítsuk az országaink közötti hagyományos barátságot -, fejezte be nyilatkozatát a bolgár oktatásügyi miniszter. /mti/

bb. 59. hazaérkezett törökországból a magyar parlamenti delegáció - kállai gyula nyilatkozata

t pr/gg/e zs bs

1970. május 16.

kállai gyulának, az országgyűlés elnökének vezetésével szombaton hazaérkezett a törökországból járt magyar parlamenti delegáció, amelynek tagja volt dr. ortutay gyula akadémikus, az elnöki tanács tagja, az országgyűlés kulturális bizottságának elnöke, szabó istván, az elnöki tanács tagja, a termelőségvetések országos tanácsának elnöke, rujsz lászlóné, a szombathelyi cipőgyár osztályvezetője, nics jános, a dunai vasmű olvasztára, a terv- és költségvetési bizottság tagja, dr. noszkay aurél főorvos, az országgyűlés szociális- és egészségügyi bizottságának tagja. fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. korom Mihály igazságügyminiszter, dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke, dr. Mihályfi ernő, az elnöki tanács tagja, szilágyi béla külügyminiszterhelyettes, továbbá az országgyűlés több tisztségviselője, számos képviselő. ott volt ismail soysal, a török köztársaság budapesti nagykövete.

kállai gyula megérkezése után nyilatkozott fehér péternek, a magyar távirati iroda munkatársának:

- a magyar országgyűlés küldöttsége egyhetes látogatást tett törökországban, viszonyozva ibrahim sevki atasagun-nak, a török nagy nemzetgyűlés szenátusa elnökének vezetésével az elmúlt évben Magyarországon járt török parlamenti delegáció látogatását.
/folyt.köv./

- 36 -

NA 1535

bb. 59. /hazaérkezett...folyt./e

a török nagy nemzetgyűlés gazdag programot állított össze számukra. két napot töltöttünk ankarában, s meglátogattuk a történelmi múltú régi várost, a nemzetközi vásáraitól híres izmirt is. megtekintettük az ókori ephesust, az emberi kultúra egyik bölcsőjének még maradványaiban is monumentális emlékeit, s három napot töltöttünk isztambulban, európa és ázsia egyik legfontosabb összekötő pontján.

- jártunk ipari üzemekben, állami hivatalokban és intézményekben, felkerestük a kulturális nevezetességeket. ez is hozzásegített bennünket, hogy megfelelő képet alkossunk a mai törökország életéről. látogatásaink közül külön meghatódottsággal emlékezünk a tekirdágban eltöltött napra. a magyar nemzeti függetlenségi harcok kiemelkedő alakjának, 2. rákóczi ferencnek itteni lakóháza ma muzeum, ahol méltóképpen őrzik emlékét. törökországban szívéllyes fogadtatásban részesültünk, de különösen tekirdágban éreztük a török nép őszinte rokonszenvét népünk iránt. a történelmi hagyományok gondos ápolása ma is elevenen ható erő, amely erősíti a jelenlegi magyar-török kapcsolatokat.

- küldöttségünk eszmecserét folytatott a török nagy nemzetgyűlés mindkét házának elnökével, ibrahim sevki atasagun-nal és ferruh bozbeğli-vel. küldöttségünket fogadta cevdet sunay, a török köztársaság elnöke, süleyman demirel miniszterelnök, raphael segin államminiszter és ihsan sabri caglayangil külügyminiszter. otthonában felkerestük a török nemzeti függetlenség kiemelkedő harcosát - kemal atatürk egykori közvetlen munkatársát - ismet inönüt. találkoztunk a meglátogatott városok kormányzóival és polgármestereivel. a török politikusokkal folytatott megbeszéléseken részt vett zágor györgy, hazánk ankarai nagykövete is. szívéllyes eszmecserénk során kifejtettük nézeteinket a kétoldalu kapcsolatok fejlesztéséről és a legfontosabb nemzetközi kérdésekről.

- a népeink történelmében gyökerező magyar-török kapcsolatok jó alapot biztosítanak ahhoz, hogy a két ország barátságát és együttműködését a mai élet követelményeinek megfelelő, korszerű alapokra helyezzük és továbbfejlesszük. a két állam politikai, gazdasági, tudományos és kulturális, valamint idegenforgalmi kapcsolatainak továbbfejlesztéséről elmondott javaslatainkat kedvezően fogadták és megvalósításukat szükségesnek minősítették. egyetértettek azzal, hogy kapcsolataink erősítése mindkét ország, mindkét állam, mindkét nép, s az egyetemes béke javát is szolgálja. a török politikusok elmondották: állami tervbizottságuk behatóan vizsgálja annak a lehetőségét, hogy törökország beruházási hiteleket vegyen igénybe Magyarországtól.
/folyt.köv./

15.05/

- 37 -

NA 1535

bb. 59. /hazaérkezett...2.folyt./e

- az eszmecsere és tárgyalások során ismertettük álláspontunkat korunk nagy nemzetközi kérdéseiben; mint a különböző társadalmi rendszerű államok békés egymás mellett élése, az indoknai háború beszüntetése, a közel-keleti válság rendezése, az európai biztonság megerősítése, török partnereink többször is hangsúlyozták, hogy a béke és biztonság legfontosabb feltételének a bizalom légkörének megerősítését, valamennyi állam szuverenitásának és függetlenségének tiszteletben tartását, és ezen az alapon a népek közötti sokoldalú, szerződéseken is rögzített kapcsolatok erősítését tekintik.

- látogatásunkról elmondhatjuk: azon igyekezünk, hogy tovább szélesítsük országunk kapcsolatait és együttműködését a török köztársasággal, erősítsük népeink barátságát, s igyekezünk megverni újabb kontaktusok alapjait mind a kétoldalu együttműködés fejlesztése, mind a világ mai nagy problémáinak megoldása érdekében. reméljük, és úgy véljük, hogy igyekeztünk nem volt hiábavaló, s látogatásunk hozzájárult a parlamentjeink és kormányaink közötti kapcsolatok további erősítéséhez, a nemzetközi légkör javításához. ezután is szeretnék köszönetet mondani a szívélyes vendéglátásért a török nagy nemzetgyűlésnek, kedves török vendéglátóinknak -, zárta nyilatkozatát kállai gyula. /mti/

bb. 49. országos építőipari agitációs konferencia

ie/e bs

1970. május 16.

az mszmp kb agitációs és propaganda osztálya, a szot és a kisz kb május 15-16-án országos építőipari agitációs konferenciát tartott budapesten, az édosz székházban.

a tanácskozás résztvevői felmérték az építőipari munkások közötti politikai munka tapasztalatait, áttekintették az 1970-es év feladatait, valamint a belpolitikai és nemzetközi élet időszerű kérdéseit.

a konferencián - amelyen 350 építőipari, párt-, szakszervezeti és kisz agitációs felelős, aktivista vett részt - tájékoztatást tartott jakab sándor, az mszmp kb tagja, a központi bizottság agitációs és propaganda osztályának vezetője, somoskői gábor, a szot titkára, bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter és gyöngyösi istván, az építőipari dolgozók szakszervezetének főtitkára.

x x x

/bondor józsef beszédét mai bb. 39. kiadásunkon ismertettük. /mti/

15.10/e

- 38 -

bb 48. „sárgulás”, a keszthelyi agrártudományi főiskolán

vid/fm kcs bs

1970. május 16.

szombaton tartották a hagyományos „sárgulási”, ünnepséget a keszthelyi agrártudományi főiskola végzős hallgatói. a bucsuzás első mozzanataként lovashintókon járták végig a város utcáit, megkoszorúzták a főiskola őse, a georgikon emlékművét. a városi szabadtéri színházban dr. belák sándor, az agrártudományi főiskola rektora bucsuztatta az ifjú agrár-mérnököket, ezt követően pedig dr. ács lászló, a városi tanács vb. elnöke kívánt sok sikert munkájukhoz. ebből az alkalomból a rektor kitüntetésekkel adta át keszthelyen végzett legöregebb mezőgazdászoknak. a vasdiplomát bogáthi józsef kapta, aki 65 évvel ezelőtt bucsuzott a főiskolától, 22 mezőgazdászt pedig aranydiplomával tüntettek ki./mti/

-.-

bb 51. járhatatlan utak az árvíz miatt

1 kf/kf ie kcs bs

1970. május 16.

az árvíz, közlekedési akadályokat is okozott. a közlekedés- és postaügyi minisztérium közúti főosztályához érkezett szombat délelőtti jelentések szerint a számos vásárosnamény és csenger közötti szakasztól északkeletre, egészen a tiszáig szinte valamennyi alsóbbrendű, ut, összekötő ut járhatatlan a magas vízszint miatt.

ugyancsak járhatatlan a 49. számú főközlekedési ut csenger és az országhatár közötti szakasza. a vásárosnamény-záhony összekötő ut egyes szakaszait a fakadó vizek tették járhatatlanná. a máv főmenetirányítójának tájékoztatása szerint az árvíz miatt szünetel a közlekedés a mátészalka-csenger, valamint a mátészalka-zajta közötti mellékvasútvonalon is./mti/

-.-

bb 52. hajdu-bihar megyei orvosok tudományos ülészsaka debrecenben

vid/fm kcs bs

1970. május 16.

a hajdu-bihar megyei tanács kórháza szombaton tudományos ülészsakra hívta össze a megyében tevékenykedő körzeti és kórházi orvosokat azzal a céllal, hogy elősegítse továbbképzésüket. a százötven résztvevőt debrecenben, a déri múzeum előadótermében dr. pinczés lászló, a hajdu-bihar megyei tanács kórházának igazgatófőorvosa köszöntötte, s bejelentette, hogy ezentúl minden évben megrendezik a megyei orvosok tudományos ülészsakát. a mostani rendezvényen tizenkilenc előadás hangzott el./mti/

15.05/kcs

- 39 -

M 1512

bb 53. hetes névadó salgótarjánban

vid/fm kcs bs 1970. május 16.

hetes névadót rendezett szombaton a salgótarjáni józsef attila művelődési központban a nógrád megyei nyomdaipari vállalat, a gyermekek szüleinek a vállalat, a szakszervezeti bizottság és a kisz-szervezet képviselője ajándékokat nyújtott át. a zömmel nőket foglalkoztató nógrád megyei nyomdaipari vállalatnál a gyermekgondozási segítség bevezetése óta ez volt a harmincadik vállalati névadó ünnepség./mti/

--

bb 54. hármas ikrek jászberényben

vid/fm kcs bs 1970. május 16.

hármas ikreknek adott életet a jászberényi kórház szülészeti osztályán csordás istvánné, a háziipari szövetkezet bedolgozója. az újszülöttek egészségesek: zsuzsanna 1.90, istván 1.60, szilveszter pedig 1,50 kilogramos súllyal jött a világra. egészséges az édesanya is, akinek most már négy gyermeke van. az újszülötteket a szolnoki megyei kórház koraszülött osztályán gondozzák./mti/

--

bb 55. állami gazdaságok fiataljainak találkozója

vid/fm kcs bs 1970. május 16.

szombaton debrecenben találkoztak a hajdu-bihar megyei állami gazdaságok fiatal mezőgazdasági mérnökei, szaktechnikusai, a szocialista brigádok tagjai, a nagyüzemek élenjáró dolgozói.

pataki györgy, a kisz megyei titkára bevezetőjében elmondta: több mint kétezer fiatal dolgozik a megye állami gazdaságában, s közülük ötszázötvenen szereztek szakmunkás-bizonyítványt. a fiataloknak nagy szerepük volt az új módszerek és eljárások meghonosításában. a tanácskozáson elhatározták, a legjobban dolgozó fiatalok, ifjúsági brigádok bemutatókat tartanak a követésre méltó módszerekről, s a kisz megyei bizottsága minden esztendőben megrendezi a fiatal szakemberek versenyét, amely a szaktudás bővítésén kívül a társadalmi életbe való fokozott bekapcsolódást is szolgálja./mti/

--

15.10/kcs

-40-

M 16¹⁰

bb 56. hétfőtől nemzetközi idegenforgalmi tanácskozás budapesten

i kf/kf ie kcs bs 1970. május 16.

a hivatalos idegenforgalmi szervezetek nemzetközi szövetsége, az uióot május 18-20. között budapesten tartja 88. végrehajtó bizottsági ülését. a magyar és a nemzetközi idegenforgalom szempontjából jelentős eseményt szundi istván belkereskedelmi miniszter, az országos idegenforgalmi tanács elnöke nyitja meg hétfőn reggel a duna intercontinental szállóban.

a végrehajtó bizottsági ülésen a világ minden részéről mintegy 40 ország képviselője vesz részt: megbeszélnek a nemzetközi szervezet átalakításával, feladatainak bővítésével kapcsolatos tennivalókat, tárgyalnak a szövetség alapszabályainak módosításáról.

x x x

az uióot 1947-ben alakult. jelenleg 103 ország tagja a idegenforgalommal nemzetközi szinten foglalkozó szervezetnek, amely együttműködik 88 más nemzeti, nemzetközi szervezettel. a szövetség, amely eddig informatív és konzultatív szerv volt, az ensz múlt évi közgyűlésének határozata alapján az ensz mellett működő kormányközi idegenforgalmi világszervezetté alakul./mti/

--

bb 57. magyarországra érkezett

k ms/tné zs kcs bö 1970. május 16.

e. léderer biokémikus professzor, a párizsi egyetem tanára. a francia tudós a magyar tudományos akadémia központi fizikai kutató intézetében és mikrobiológiai kutatócsoportjában tart majd előadásokat./mti/

--

bb 58. tetten érték a tolvajt

i hi/gk zs kcs bs 1970. május 16.

az aköv mogyoródi út 26. szám alatti telepén levő raktárba betört parrag ferenc 25 éves gépkocsivezető, xiv. kerület tengerszem uca 69/b. szám alatti lakos, és mintegy tízezer forint értékű lakatos és bádogos szerszámot lopott. a zsákmányt egy jogtalanul igénybe vett teherautóval akarta elszállítani, amikor a rendőrök tetten érték. a büntetett előéletű betörő ellen eljárás indult./mti/

--

15.20/kcs

- 41 -

M 16¹⁰

bb. 60. közlekedési balesetek

1/ni/rj zs

1970. május 16.

sashalmon, a szabadság ut és a Lándzsa utca kereszteződésénél szabó László 27 éves gépkocsivezető nyergesvontatóval szabálytalan előzés közben elütötte zentai István 61 éves budapesti nyugdíjast. az idős embert súlyos sérüléssel szállították kórházba. a vezető ellen eljárás indult.

a váci ut 35. szám előtt stolba Erzsébet 16 éves tárnoki Lakos szabálytalanul ment át az uttesten és elütötte egy motorkerékpár. súlyos sérüléssel szállították kórházba.

a xiii. kerületi reitter Ferenc utca és a fáy utca kereszteződésénél Nyíri Sándor 23 éves gépkocsivezető nem adta meg az elsőbbséget és összeütközött egy motorkerékpárral. Kobole József a motorkerékpár 26 éves vezetője, súlyosan megsérült, kórházba szállították. a teherautó vezetője ellen eljárás indult. /mti/

-.-

bb. 22. / az országos 1. folyt./rj

elsőként Németh József, a Zala megyei tanács művelődési osztálya helyettes vezetője szólalt fel, s arra hívta föl a figyelmet, hogy az új kulturális intézmények létesítésénél a jövőben minden esetben kérjék ki az építők, építtetők a népművelők véleményét. Simó Gyula, a Magyar Pedagógiai Társaság főtitkára az oktatás és a közművelés sok közös feladatáról beszélt, s utalt arra, hogy a közeljövőben megrendezésre kerülő nevelésügyi konferencia e kérdéscsoporttal is behatóan fog foglalkozni. Csákiné, Bari Olga a Győri Rába Művelődési Központ vezetője kifogásolta a tanács szerveknél dolgozó népművelők alacsony bérezését. helyeselte a szót kezdeményezését, hogy külön juttatásban, célprémiumban részesítik azokat a népművelési intézményeket, amelyek magas színvonalú, tartalmas tevékenységet fejtenek ki. Csukly László, a Mátraverebélyi Klubkönyvtár vezetője javasolta, hogy a tanácsok a községfejlesztési alapból nagyobb összegekkel járuljanak hozzá a kis községek kulturális létesítményeinek korszerűsítéséhez.

/folyt.köv./

15.30 rj

- 42 -

M 16¹⁵

bb. 22. / az országos... 2. folyt./rj

Molnár János művelődésügyi miniszterhelyettes, az országos népművelési tanács titkára foglalta össze a vitát, hangsúlyozta, hogy a népművelés terén a tanácskozással eredményekben gazdag korszak ért véget - most azonban újabb, de nem kevésbé nehéz periódus következik: küldöttek által is helyeselt új, korszerű közművelődési koncepció gyakorlati megvalósítása. a fejlettebb formák meghonosítása további erőfeszítéseket, áldozatos munkát követel mind a közművelődést irányító állami szervektől, mind a népművelőktől.

Ezután Orbán László, a művelődésügyi miniszter első helyettese mondott zárszót. hangsúlyozta: a konferencia sikere mindenekelőtt annak köszönhető, hogy valóban munkaértekezlet volt. eredményes volt azért is, mert egyetértés alakult ki a közművelődés helyzetének megítélésében, s a főbb feladatok tekintetében is. ez abból fakad, hogy a fejlesztés útját - módját megszabó irányelvek kollektív munkával készültek, szakemberek ezreinek tapasztalatait és gondolatait összegezik. a konferencia nemcsak megerősítette, hanem tovább gazdagította, fejlesztette az irányelveket; meghatározta a teendőket, összegezte az eredményeket, s kijelölte a további fejlődés útját. dr. Orbán László megállapította: a konferencián világosan rajzolódott ki annak szükségessége, hogy a közművelődést az egész társadalom ügyévé kell tenni. a társadalmi fejlődés olyan szakaszhoz érkezett, amikor nagy mértékben megnőtt a művelődés jelentősége, amikor feladataink megkövetelik a műveltségi szint emelését. a konferencián elhangzott felszólalások is megmutatták, hogy a gazdasági vezetők és a népművelők egyaránt felismerik a közművelődés jelentőségét az alkotómunkában, a szocialista demokrácia kibontakoztatásában, a szocialista tudat kialakításában, a szocialista ember formálásában. a műveltségre az ismeretekre, a tájékozottságra nemcsak azért van szükség, hogy a széles tömegek élni tudjanak a demokrácia nyújtotta lehetőségekkel, hanem azért is, hogy aktív, cselekvő, kezdeményező részesei legyenek a közéletnek, áthassa őket a szocialista közösségi szemlélet és közgondolkodás.

dr. Orbán László a konferencia fontos tanúságaként említette, hogy világosan megmutatkozott: a közművelődés egyenrangú része egész műveléspolitikánknak, s mint ilyen megfelelő állami és társadalmi megbecsülés illeti meg. rámutatott, hogy az irányelveknek mielőbb gyakorlati érvényt kell szerezni, s ki kell dolgozni az közművelődés akcióprogramját. ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy az akcióprogram kidolgozásánál össze kell hangolni a közművelődést irányító különböző szervek munkáját, koncentrálni kell az anyagi eszközöket. e munkába az értelmiség széles körét is be kell vonni - e téren még nagyok a tartalékok, új erőket, fiatal értelmiségieket, művészeket kell sorompóba állítani. dr. Orbán László azzal búcsuzott a három napos tanácskozás résztvevőitől, hogy a konferencia értéke végül is annyi lesz, amennyit abból a gyakorlati munkában megvalósítanak majd. /mti/

15.53 rj

- 43 -

M 16¹⁰

bb 61. Lottó nyeremények

gk bzs bs

1970. május 16.

a 20. játékhéten ötitalátos Lottószelvény nem volt. az egyes osztályokra jutó nyereményösszegek a nyereményilleték levonása után a következők:

a négytalátos szelvények száma 110 darab, a nyeremény egyenként 35 636 forint. a háromtalátos szelvények száma 9110 darab, ezekre egyenként 215 forintot fizetnek. a 207 024 kéttalátos szelvény egyenkénti nyereményösszege 12 forint. /mti/

--

bb 62. maga alá temette a vontató

vid/fm bzs bs

1970. május 16.

kétpótkocsis vontatót vezetett pénteken este simon józsef szigetvári lakos, a görögati állami gazdaság dolgozója. szigetvár közelében, a küsszentlászló felé vezető lejtős dűlőuton a két pótkocsi felborította a vontatót és maga alá temette a vontató vezetőjét is. simon józsef a kórházba szállítás közben belehalt sérüléseibe. /mti/

--

bb 63. országjáró diákok megyei találkozója felsőtárkányban

vid/fm bzs bs

1970. május 16.

szombaton felsőtárkányban megnyitották az országjáró diákok heves megyei találkozóját. a népszerű kirándulóhelyre mintegy háromszázötven diáksportoló érkezett. a heves megyei diákok találkozója vasárnap gazdag programmal folytatódik. bánkúton tájékozódó, felsőtárkányban pedig akadály-, valamint várostörténeti versenyt rendeznek. a felsőtárkány-höllőstető közötti 25 kilométeres utszakason a távolsági kerékpár-versenyzők állnak starthoz. /mti/

--

bb 64. záporok, zivatarok, jég - vasárnap sem lesz kellemes az idő

1 tz/um 1e bzs bs

1970. május 16.

a hét végére megint elromlott az idő és vasárnapra sem ígérhető javulást a meteorológiai intézet. a rosszabbodás elsősorban az ország északkeleti részein következett be: pénteken hidasnémetiben, nyíregyházán és záhonyban 20-30 milliméteres csapadékot hozó felhőszakadás volt zivatarral, sőt jégveréssel. jutott a zivatarokból szombathelynek, pápának és győrnek is, de ezeken a helyeken a lehullott csapadék mennyisége nem haladta meg a 10-12 millimétert.

/folyt. köv./
15.55/bzs

- 44 -

M 16¹⁵

bb 64. /záporok, zivatarok 1. folyt./bzs

többfelé volt eső és zivatar az országban szombaton is. a reggeli órákban megint a keleti országrészekben kezdődtek, délelőtt és koradélután azonban kapott az esőzésből szombathely és siófok, a záporból pedig - kisebb vagy nagyobb adagokat - baja és szentgottárd, sőt ferihegy és a kékestető is.

nem nagy vigasz, hogy az erősen felhős, többfelé esős időjárási zóna a hét utolsó napjaiban franciaországtól az alpok és a kárpátok térségén át egészen ukrájnáig, ettől a sávtól északra, nagyjából a brit-szigetektől skandinávián át az ural hegység északi végéig szárazabb, naposabb, de a sarki levegő beáramlása folytán szokatlanul hideg időjárás alakult ki. szombaton reggel például a leningrádiak mínusz 2, az arhangelszkiek mínusz 5 fokos „májusi fagyra”, ébredtek. európa többi részén a hőmérséklet nagyjából megfelelt az évszakhoz illő átlagnak, vagy csak kevésselet maradt alatta. a kontinens déli részein viszont a nappali maximumok elérték a 20-25, sőt ahol hosszabb ideig sütött a nap a 26-27 fokot is.

a meteorológusok szerint hazánkban vasárnap változóan felhős idő lesz, többfelé újabb esővel és zivatarral, mérsékelt, de időnkint megerősödő északnyugati-északi széllel. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 9-14 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet 20 fok körül lesz. /mti/

--

lett.

bb 67. felhőszakadás tatabánya-ujvárosban

vid/kz bzs bs

1970. május 16.

szombat délután erős dörgésekkel és villámcsapásokkal kísért felhőszakadás zúdult tatabánya-ujvárosra. jónéhány utcában 50 centiméter magasságban hömpölygött a víz, s betört több épület alagsorába. a tüzoltókat hívták segítségül például az újvárosi geresce-étterembe, a papír-, cipő és ruházati boltba. a víz nagymennyiségű homokos iszapot sodort magával, ami a közlekedésben okozott problémát.

a heves záporral rövid ideig borsószem nagyságu jég is hullott. a felhőszakadás a magasban uralkodó szélviszonyok miatt csak egy bizonyos sávban pásztázta végig a nagykiterjedésű várost, míg az újvárosiakat „eláztatta”, a zápor, a település többi része teljesen száraz maradt. /mti/

16.05/bzs

- 45 -

M 16¹⁵

bb. 65. százhuszonnégy erdő- és faipari mérnökhallgató bucsuzott az alma matertől és sopron városától

vid/rj fm bs

1970. május 16.

a soproni erdészeti és faipari egyetemen hazánk felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére szombaton nyilvános egyetemi tanácsulést tartottak. délelőtt az ady endre művelődési házban dr. gergely istván mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa tartott előadást „fagazdaságunk 25 éve”, címmel. ezt követően dr. gál jános tanszékvezető egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudományok doktora, az egyetem rektora beszámolt az erdészeti és faipari felsőoktatás negyedszázados fejlődéséről.

a nyilvános ünnepi egyetemi tanácsulésen került sor az egyetem új doktorainak avatására, majd dr. haracsi lajos nyugalmazott egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa a tiszteletbeli doktori címről szóló oklevelet vette át az egyetem rektorától.

délben dr. gergely istván miniszterhelyettes elhelyezte az egyetem új kollégiumának alapkövét. este pedig az idén végző 124 erdő- és faipari mérnök valótálására került sor. a fiatalok először az alma matertől vettek bucsut, ahol dr. gál jános rektor köszöntötte a leendő erdő- és faipari mérnököket. ezután a hallgatók fáklyákkal a város főutvonalain a városőtanács-ház elé vonultak, ahol elbucsuztak a város vezetőitől, lakóitól. ezt követően rendezték meg a valótálók bálját a liszt ferenc művelődési házban. /mti/

--

bb. 68. kétnapos polgári védelmi gyakorlat orosházán

vid/rj fm bs

1970. május 16.

szombaton orosházán polgári védelmi gyakorlat kezdődött a város lakosságának bevonásával. a kétnapos gyakorlaton - amelyet több hónapos alapos felkészülés előzött meg a feltételezés szerint vegyi, radiológiai és hagyományos eszközökkel végrehajtott „támadásra”, ezen kívül a kitelepített lakosság befogadására kerül sor. /mti/

--

16.20 rj

- 46 -

M 16⁴⁰

bb. 69. parádfürdő fontos bázisa a belgyógyászok nemzetközi tanácskozásának - befejeződött a nemzetközi orvoskonferencia

vid/rj fm bs

1970. május 16.

szombaton parádfürdőn befejeződött a magyar gastroenterológiai társaság által rendezett háromnapos nemzetközi orvoskonferencia, amelyen több mint kétszázan - közöttük harmincan külföldiek - vettek részt: belgyógyászok, gyógyszerkutatók, valamint a kísérleti intézmények, klinikák szakemberei.

a harmadik nap a tudományos kutatások fóruma volt. számos olyan vizsgálati eredményt ismertettek, amelyeket mostanáig állati szervezeteken már kipróbáltak és eredményesen alkalmazhatók a belgyógyászat területén.

a háromnapos konferencia fő témája volt: „a helyi keringés szerepe emésztőszervi megbetegedésekben”, több mint ötven előadás és korreferátum hangzott el kiváló hazai és külföldi orvosok, szakértők tudósok tolmácsolásában.

elsősorban a gyomor- és máj-megbetegedések okainak kutatásával kapcsolatos eredményeket ismertették az előadók. a parádfürdői orvoskonferencián az idén - a hagyományos vizsgálati módszerek mellett - előtérbe kerültek a műszeres vizsgálatok alkalmazásának eredményei. elmondották, hogy a vizsgálati műszerek gyártásában és alkalmazásában kimagasló eredményeket értek el a legutóbbi években. bemutatták azt az új különleges műszert, amelynek alkalmazásával az egész gyomorrendszer - egyetlen nyelődcső közbeiktatásával - teljes pontossággal vizsgálható, lefényképezhető, ennek következtében a betegség felismerésének lehetőségei is kedvezőek. számos olyan új gyógyszert is ismertettek, amelyek kedvező eredménnyel alkalmazhatók az emésztőszervek gyógyításánál.

- a konferencia több résztvevője hangsúlyozta, hogy parádfürdő jellegzetes klimatikai környezetete kitűnő hatásu gyógyvizei kiválóan alkalmasak az emésztő szervi megbetegedések gyógyítására. a parádfürdői állami gyógyintézet ezeket az adottságokat kedvező eredménnyel hasznosítja, s ugyanakkor korszerűen berendezkedett mind a hagyományos, mind pedig a műszeres vizsgálatokra.

dr. varró vince, a magyar gastroenterológiai társaság elnöke záróbeszédében hangsúlyozta: parádfürdő-immár hagyományosan - fontos bázisa a belgyógyászok nemzetközi tanácskozásának, tapasztalatgyűjtésének. /mti/

--

16.25 rj

- 47 -

M 16⁴⁵

bb. 66. szegedi ifjúsági napok - negyedszer - a szervező bizottság sajtótájékoztatója

t/r/rj zs bs

1970. május 16.

minden eddiginél gazdagabb programmal várja az idén a fiatalokat a szegedi ifjúsági napok immár hagyományos, július végi eseménysorozata - tájékoztatta az újságírókat szombaton a budapest-szállóban hevér László, szeged város kisért bizottságának titkára, a szervező bizottság vezetője.

elmondotta, hogy 1967 óta negyedszer rendezik meg az ifjúsági napokat, amelyeknek hagyományos rendezvényein az idén már 7 000 fiatal vesz részt az ország minden tájáról. /az érdeklődés ennél is nagyobb, de megfelelő szállás híján a résztvevők körét egyelőre nem bővíthetik./ ujdonság, hogy a hagyományos két napot az idén még egyel megtoldották, s így három napra, július 25-26-ra és 27-re biztosítottak programot az ide látogatóknak. a 12 különvonattal, s több tucatnyi külön-autóbuszsal érkezőket a szegedi fiatal utazók klubjának képviselői fogadják, s házigazdaként gondoskodnak elhelyezésükről, kalauzolásukról.

a program a széchenyi téri ünnepi megnyitóval kezdődik, ezt színpompás karneváli felvonulás követi. este a dóm téren euripidesz „trójai nők”, című drámáját tekinthetik meg az érdeklődők, majd a széchenyi téren utcabálon vehetnek részt a fiatalok. másnap szeged régi és újkori történelmével, nevezetességeivel ismerkedhetnek a vendégek. a dómban orgonahangverseny lesz, s a vendégeket várja a szegedi ipari vásár, s a tiszán rendezendő nemzetközi motorcsónak verseny is. az újszegedi szabadtéri színpadon express show címmel vidám zenés műsort rendeznek. a harmadik nap programjában szerepel Kodály hány című daljátékának megtekintése.

a három nap jelszava: „szeged a fiataloké”, a részvételi jegyek felmutatásával ingyen utazhatnak a fiatalok, a villamosokon, s akik megőrizték tavalyi részvételi igazolványukat, megkapják a teljes részvételi díjból a törzsvendégeknek kijáró 5 százalékos kedvezményt is. a különböző megyei és városi szervek kedvezményei, árengedményei lehetővé teszik, hogy a gazdagabb programot ugyanazért az árért élvezhessék a fiatalok, mint 1969-ben, vagy 1968-ban. /mti/

bb. 71. az árvízvédelmi kormánybiztosság kéri

rj/ie la

1970. május 16.

hogy az árvíz sújtotta községek iránt érdeklődő magánszemélyek a 125-942 telefonszámot hívják. /mti/

16.33 rj

- 48 -

NA 1645

bb 70. nyolcvanezren országjáráson, huszonhatezren külföldi turákon - express-tájékoztató

t pr/gk zs bh bs

1970. május 16.

az idén 80 000 fiatalot kalauzolunk országjárásra, s 26 000 -en vesznek részt külföldi turákon - tájékoztatta a hazai és a nemzetközi sajtó képviselőit szombaton a hotel ifjúságban rezsnák Miklós, az express ifjúsági és diák utazási iroda rektora. elmondotta egyebek között, hogy a hazai turák leglátogatottabb utvonalai a mátrába, miskolc környékére, sopronba, balatonra és a pécs vidékére vezetők, kedvelté váltak az úgynevezett 2 plusz 1 akciók, amikor a három napos uton részt vevők egy napot csehszlovákiában vagy romániában töltenek. tervezik, hogy a budapesti nemzetközi vásárra külön csoportokat szervezzenek, s kilencezer fiatalot üdültetnek kiliántelepen, s kétezret nógrádverőcén. augusztus végéig zenés hajójáratokat indítanak a dunán és a balatonon, s különböző szórakoztató rendezvényekkel bővül üdötelepek programja is.

minden korábbi évnél többen utazhatnak külföldre, a lehetőségeket az igények figyelembe vételével bővítik. így több mint tízezer látogathatnak es a szovjetunióba, két és félezren csehszlovákiába s csaknem ugyanennyien jugoszláviába. sok a jelentkező a német demokratikus köztársaságba indított kéthetes nyelvyakorló turákra, s az idén először turistacsoportot indítanak Indiába. a sportkedvelők a ljubljani kosárlabda-világbajnokságra és a torinói universiadére utazhatnak express-csoporttal. /mti/

-.-

bb 72. a magyar urbanisztikai társaság

tr ie bh la

1970. május 16.

küldöttsége, dr. perényi Imre alelnök és győri László főtitkár szombaton barcelonába utazott a nemzetközi lakásügyi és városépítési szövetség 30. kongresszusára. /mti/

-.-

bb 73. képzőművészek jubileumi kiállítása tatabányán

vid fm bh la

1970. május 16.

a felszabadulás 25. évfordulója tiszteletére hirdetett pályázatra készített képzőművészeti alkotásokból nyitottak kiállítást szombaton a tatabányai népházban. a komárom megyei tanács által kezdeményezett pályázatra husz megyei és a megyéből elszármazott művész nevezett be több mint nyolcvan művel. a történelmi eseményeket, a háború utáni újjáépítést, a megváltozott életet grafikákon, lemezdomborításokon, kisplasztikákon és festményeken ábrázolták.

ezek közül a tatabányai jubileumi tárlaton harminc képet és hat kisplasztikát mutatnak be. /mti/

-.-

- 49 -

16.30 bh

bb 74. rehabilitációs kollégiumot és rádióműszerész -tanműhelyt avattak a csákvári tbc-gyógyintézetben

vid fm bh la

1970. május 16.

nagyjelentőségű létesítménnyel gazdagodott szombaton csákváron a fejér megyei tbc-gyógyintézet: dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter jelenlétében dr. tapolczai jeno, a fejér megyei tanács vb elnöke átadta rendeltetésének az új, 26 személyes rehabilitációs kollégiumot és a rádióműszerész tanműhelyt. az avatóünnepségen dr. mozzik gábor, a csákvári tbc-intézet igazgató-őorvosa ismertette az intézetben folyó rehabilitációs munkát. elmondotta, hogy csákváron - a lelkes orvoskollektíva tagjai- tíz éve foglalkoznak a gyógyult tbc-sek rehabilitációjával. ez alatt az idő alatt 5000 rehabilitáltat segítettek „talpra állni”, s tanítottak meg új szakmára. konyha- és gyümölcskertészeket, könyvkötőket, asztalosokat, ápolókat, rádióműszerészeket képeztek. munkájukhoz nagy segítséget jelent a most felavatott korszerű kollégium és a jól felszerelt rádióműszerész tanműhely. a rehabilitáltak - akiket a székesfehérvári 320-as műm intézet oktatói tanítanak a rádióműszerész szakmára a két éves tanfolyam elvégzése után szakmunkásbizonyítványt kapnak. a gyógyintézet elhelyezkedésükhöz is segítséget nyújt.

a rehabilitációs kollégium nemcsak azért nagyjelentőségű, mert segít újra kezdeni az életet a gyógyult betegeknek, hanem azért is, mert segítségével megoldható a rehabilitáltak szak-szerű utógondozása./mti/

--

öb. 75. hazaérkezett a szovjetunióban járt pártmunkásküldöttség

rj la

1970. május 16.

hazaérkezett a szovjetunióból pullai árpád, az mszmp központi bizottságának titkára, cservenka ferencné, az mszmp pest megyei és k. pappjózsef, tolna megye pártbizottságának első titkára, akik a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának meghívására látogattak a szovjetunióba. a magyar pártmunkások, akiket fogadott pjotr gyemicsev, az szkp politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára, ellátogattak a szovjetunió több városába, ipari és mezőgazdasági üzemekbe, találkoztak különböző pártszervezetek képviselőivel, gyűléseken beszámoltak hazánk 25 éves fejlődéséről.

fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent jakab sándor, az mszmp kb tagja, a központi bizottság osztályvezetője. jelen volt f.j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete is. /mti/

--

16.50 rj
tm

- 50 -

NF 1705

bb. 76. kubai zongoraművész koncertje nagybátonyban

vid/rj la

1970. május 16.

jorge gomez labrana kubai zongoraművész szombaton hangversenyt adott a nagybátonyi állami zeneiskola nagytermében. műsorában bach-, balakirjev-, chopin-, csajkovszkij-, haydn-, gramatges-, liszt-, prokofjev-, szostakovics- és szkrjabin - művek szerepeltek.

a fiatal kubai művész néhány évvel ezelőtt a budapesti zeneművészeti főiskolán végezte tanulmányait, itt ismerkedett meg egy salgótarjáni zenetanár lányával, aki feleségül vett. jelenleg mindketten a havannai zeneművészeti főiskola tanárai. jorge gomez labrana részt vesz a pianisták moszkvában megrendezendő nemzetközi csajkovszkij-versenyén. ezt megelőzőleg érkezett feleségével salgótarjánba rokoni látogatásra, s így jött létre - a művész eredeti programján kívül - a szombati nagybátonyi koncert. /mti/

--

bb. 77. felavatták mentovich ferenc emléktábláját nagykörösön

vid/rj fm la

1970. május 16.

kettős jubileumot ünnepelnek nagykörösön. most száz éves az arany jános nevét viselő általános iskola, s ugyancsak száz évvel ezelőtt jelent meg nyomtatásban mentovich ferenc költőnek és természettudósnak, az egykori nagykörösi tanárnak „az új világnézet”, című, materialista szellemű műve. a városi tanács emléktáblát állíttatott a természettudósnak. a márványtáblát szombaton leplezték le a mentovich ferenc utcában, a jubiláló iskola falán. /mti/

--

16.55 rj

- 51 -

NF 1705

bb. 78. új gimnázium kiskunmajsán

vid/rj fm la

1970. május 16.

kiskunmajsán új épületet kapott a dózsa györgy gimnázium. nyolc tanterem, több szertár és tornaterem áll a kiskunmajsai diákok korszerű oktatásának szolgálatában. a mintegy tízmillió forintos költséggel, s a helybeliek jelentős társadalmi segítségével épült új gimnáziumot szombaton avatták fel. /mti/

bb. 79. újabb termelőszövetkezetek vették át a minisztertanács vándorzászlaját

ö/vid/rj la

1970. május 16.

szombaton ismét több termelőszövetkezetnek adták át 1969. évi kiemelkedő eredményeinek elismeréseként, a minisztertanács vándorzászlaját, illetve a „kiváló termelőszövetkezeti gazdaság,, cím elnyeréséről szóló oklevelet.

a szabadszállási lenin termelőszövetkezet a háromezer holdnál nagyobb területen gazdálkodó termelőszövetkezetek országos versenyében elért eredményeivel érdemelte ki a vándorzászlót és az oklevelet. a kitüntetések a községi filmszínházban megrendezett ünnepi közgyűlésen adta át cseterki lajos, az elnöki tanács titkára helyettesének, a szövetkezet elnökének. a kiváló közös gazdaság ezúttal ünnepelte megalakulásának 20. évfordulóját is.

a fajszi kék duna termelőszövetkezet ugyancsak a háromezer holdnál nagyobb területen gazdálkodó termelőszövetkezetek kategóriájában bizonyult érdemesnek a minisztertanács vándorzászlajára és a „kiváló termelőszövetkezeti gazdaság,, címre. a jó hírű dunamenti termelőszövetkezet az idén immár harmadszor nyerte el mind a vándorzászlót, mind pedig az oklevelet. a kitüntetések dr. dimény imre mezgazdasági és élelmezésügyi miniszter nyújtotta át berta jennőnek, a termelőszövetkezet elnökének. a zászlóátadási ünnepségen ott volt erdős józsef, a bács-kiskun megyei pártbizottság első titkára és dr. varga jennő, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke is.

/folyt.köv./

17.30 rj

- 52 -

M 1705

bb. 79. / újabb termelőszövetkezetek... 1. folyt./rj

a háromezer holdnál nagyobb területen gazdálkodó termelőszövetkezetek versenyének egy másik helyezette - a tompai kossuth termelőszövetkezet - a minisztertanács elismerő oklevelét nyerte el a nagy vetélkedőben. a z erről szóló okmány átvétele alkalmából rendezett ünnepi közgyűlésen - amelyre ezer szövetkezeti gazda kapott meghívót - sós vince, a tot versenybizottságának tagja adta át az elismerő oklevelet fazekas bálintnak, a tsz elnökének.

ugyancsak a minisztertanács elismerő oklevelét kapta 1969. évi eredményes gazdálkodásáért az igmándi új élet termelőszövetkezet is. az okmányt horváth istván, a tot elnökségének tagja adta át berta lászlónak, a termelőszövetkezet elnökének. az új élet tsz a háromezer holdnál nagyobb területen gazdálkodó termelőszövetkezetek versenyében érdemelte ki az oklevelet.

a hevesi kossuth termelőszövetkezet viszont a háromezer holdnál kisebb területen gazdálkodó termelőszövetkezetek kategóriájában nyerte el a minisztertanács vándorzászlóját és a „kiváló termelőszövetkezeti gazdaság,, címet. a zászlót és az oklevelet k. nagy sándor, a tot főtitkára nyújtotta át az ez alkalmából rendezett ünnepi közgyűlésen kiss zsigmondnak, a szövetkezet elnökének. a kossuth termelőszövetkezet ezúttal negyedik alkalommal bizonyult érdemesnek a kitüntető címre, melynek átadásánál jelen volt sramkó lászló, a hevesi pártbizottság első titkára is.

a szentesi árpád termelőszövetkezet az 1969. évi országos gazdálkodási versenyben a 3 000 holdnál nagyobb területen gazdálkodó szövetkezetek kategóriájában elnyert a „kiváló termelőszövetkezeti gazdaság,, címet és a vele járó vándorzászlót. a kitüntetést dr. nyíri béla, a termelőszövetkezetek országos tanácsának titkára adta át szabó lászlónak, a közös gazdaság elnökének a szentesi petőfi szálló színháztermében rendezett ünnepségen.

/innen e m b a r g o 19 óráig!/

a somogy megyei rinyaujlaki haladás termelőszövetkezet a 3 000 holdnál kisebb területen gazdálkodó szövetkezetek kategóriájában elnyerte a „kiváló termelőszövetkezeti gazdaság,, címet és a vele járó vándorzászlót. a falu művelődési otthonában rendezett ünnepségen dr. simka istván, a tot titkára köszöntötte a szövetkezet tagjait, majd átadta nárai lajosnak, a termelőszövetkezet elnökének a kitüntető cím elnyeréséről szóló oklevelet és a vándorzászlót. /mti/

17.42 rj

- 53 -

M 1810

bb. 80. jégeső, felhőszakadás somogyban

vid/rj fm

1970. május 16.

Szombaton délután négy óra körül sötét felhők gyülekeztek kaposvár fölött. hamarosan erős villámlás, dörgés kíséretében zudult az eső és jég a városra, majd néhány perc múlva az utcákon szinte lapátolni lehetett a borsónagyságu jeget. az utak teljes szélességében hömpölygött a víz, úgyhogy nem lehetett egyik oldalról átmenni a másikra. hasonló vihar tombolt kaposvár környékén is. kaposfüred községet elborította a hirtelen lezudult víztömeg. s a többi környező faluban is hasonló felhőszakadás volt.

/mti/

.-.

bb. 81. bemutató a kaposvári csiky gergely színházban

vid/rj fm la

1970. május 16.

Szombaton a kaposvári csiky gergely színházban bemutatták goldoni a kávéház című kétrészes vígjátékát. a darabot zsámbéki károly rendezte. a főszerepet csikos gábor alakította.

/mti/

.-.

bb. 82. a szabadkai népszínház vendégjátéka szegeden

vid/rj fm la

1970. május 16.

a szabadkai népszínház magyar tagozata szombaton a szegedi nemzeti színházban vendégszerepelt. deák ferenc vajdasági magyar író áfonyák című drámáját mutatták be. az előadást virág mihály rendezte. a kísérőzenét karl orff műveiből állították össze.

a szabadkai színház szerb tagozata május 31-én látogat hazánkba és hercegszántón lép majd fel. e két előadás viszonzásaként a szegedi művészek júliusig ugyancsak két alkalommal látogatnak el szabadkára. /mti/

.-.

18.53 rj

- 54 -

A 1910

bb. 83. több mint 13.000 ember dolgozik a gátakon - szervezeten gondoskodnak a lakosság biztonságáról és ellátásáról

t/st/rj la

1970. május 16.

csütörtök óta, vagyis a váratlan és rendkívül heves felső-tiszavidéki áradás első pillanatától a vízügyi szervek valamennyi érdekelt állami szervvel és a fegyveres erőkkel együttműködve nagy erőfeszítéseket tesznek az ár elleni védekezésre, nagy körültekintéssel és szervezettséggel gondoskodnak a veszélyeztetett területek lakosságának biztonságáról, ellátásáról. az árvízvédelemben résztvevők vezérkarának szombat délutáni helyzetjelentő értekezletére a sajtó munkatársait is meghívták. dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke, árvízvédelmi kormánybiztos, valamint az árvíz elleni védekezésben résztvevő szervek más képviselői áttekintést adtak az ár keletkezésének okairól, a jelenlegi helyzetről és a kilátásokról.

dégen imre elmondotta, hogy a mostani árvizet a felső-tiszavidék több folyójának egyidejű heves és rendkívüli nagyméretű áradása idézte elő. az olvadás okozta ugynevezett zöldsár a tiszán már néhány héttel ezelőtt levonult. mivel erre az áradásra számítani lehetett, a védekezésre kellőképpen felkészültek, s az áradás jelentősebb problémákat nem okozott. a mostani áradás nem a hóolvadásból származik, hanem váratlan és igen heves csapadékból, amire előre számítani nem lehetett. a május 13. előtti napokban a felső-tisza, a szamos és a tur vízgyűjtőjének óriási területeit érte felhőszakadás. három nap alatt több mint 100 milliméter csapadék hullott nagy területeken, ami szinte példátlan ezen a vidéken. a folyók vízszintje 24 óra alatt 4-5 métert emelkedett, a szamos az 1888. évi maximális 804 centiméteres szintjét is messze túllépve 902 centiméterre duzzadt. az áradáshoz hozzájárult, hogy a talaj már korábban teleivódott nedvességgel, így a víz szinte teljes egészében a folyókba zudult. három nap alatt körülbelül egymilliárd köbméter víz folyt le a szamoson, ami megfelel a félbalaton vízmennyiségének. a tisza felső szakasza is nagymértékben megáradt. tiszabecsnél például a május 13-i 200 centiméterről 14-én 680 centiméterre emelkedett a vízszint, jó egy méterrel meghaladva az eddigi maximumot. vásárosnaménynál egy nap alatt 4 méteres volt az emelkedés.

/folyt.köv./

19.26 rj

- 55 -

NF 1910

bb. 83. / több mint 13 000 ember.... 1. folyt./rj

a védekezést május 14-re virradóan nagy erővel megkezdték, vagyis akkor, amikor szovjet és román területeken öltés-szakadások keletkeztek, s a határon túli területekről magyar területekre kezdett átömleni a víz. az azonnali riasztásnak köszönhető, hogy a felső-tiszán sikerült elhárítani a töltés-szakadást. délebbre Huszka községnél ugyancsak nyulgátak építésével akadályozták meg, hogy a víz átömljön a gátakon. a tur folyónál kisebb átömlések keletkeztek, itt néhány község lakosságát ki kellett telepíteni, egy-két napon belül azonban visszatérhetnek lakóhelyükre. a kritikus helyzet május 15-én hajnalban a szamosnál alakult ki. a hatóságok azonnal teljes erővel megkezdték a védekezést. jelenleg 13.400 ember dolgozik a veszélyeztetett gátakon, köztük jelentős honvédségi, belügyi, munkásőri alakulatok. a munkában szovjet katonák is jelentős segítséget nyújtanak. a nagy erőfeszítések fontos eredménye, hogy a tiszai védvonalak végig állnak. a lakosság biztonsága érdekében a veszélyeztetett területek 29 községéből elrendelték az ideiglenes kiürítést. ez nem jelenti azt, hogy valamennyi kiürítendő község közvetlen veszélyben van, egy részüknél csupán elővigyázatosságról van szó. azokról a helyekről, ahol a víz előtörtte a közlekedési utakat, katonai kételtű járművek és helikopterek szállítják el a lakosságot biztonságos helyekre. e járműveken szombaton körülbelül 15-16 ezer ember jutott el ideiglenes lakóhelyére. a 29. községből egyébként összesen 30-32 ezer embert telepítenek ki ideiglenesen, az átszállítás nagyrészt már le is bonyolódott. az áttelepítendő lakosság fegyelmeztetett, biztonságérzettel tesz eleget a kiürítési felhívásnak. mindenütt a legnagyobb segítőkészséggel fogadják őket, a hatóságok is mindent megtettek ellátásuk érdekében. mint a szombati értekezleten a belkereskedelmi minisztérium képviselői elmondották, az észak-tiszavidék környékén a nagykereskedelmi vállalatok 25-30 napig árú - mindenekelőtt élelmiszer-tartalékkal rendelkeznek. egyébként a környező megyékből is bármelyik pillanatban át tudnak irányítani árut az árvízveszélyes területekre. a honvédség mozgó ivóvíztisztító berendezéseket küldött a helyszínre, hogy a lakosság egészséges ivóvizet kapjon. a főbb védekezési pontokon urh állomásokat telepítettek, ezek állandó kapcsolatot tartanak a védelmi központtal, hogy szükség esetén azonnal segítséget kaphassanak.

az apadás egyébként lassan megindult, bár az még jelentéktelen és a víz jelentős szakaszokon még mindig jóval a maximum fölé van. az árhullám fokozatosan a tiszta középső részeire toródik át, s bár ezeken a helyeken várhatóan nem ér el az áradás olyan óriási méreteket, mint a szamoson, nagy erőfeszítéseket tesznek a gátak védelmére. tiszafüred alatt már várhatóan nem lépi túl az eddigi legmagasabb szintet a folyó. /mti/

- 56 -

M 1955

bb. 84. időjárásjelentés

a meteorológiai intézet jelenti május 16-án, szombaton este

tr/rj la

többfelé zivatar

várható időjárás vasárnap estig: változóan felhős idő, többfelé újabb eső, zivatar. mérsékelt északnyugati-északi szél. a zivatar idején átmeneti szélerősödés. várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 20 fok körül /mti/

..

bb. 85. végetért az alba regia videoton interdzsessz-fesztivál

vid/rj fm la

1970. május 16.

a székesfehérvári vörösmarty színházban szombaton végetért az alba regia videoton interdzsessz-fesztivál. a jelentős nemzetközi zenei eseménynek népes közönsége volt. az ország minden részéből, sőt külföldről is érkeztek dzsessz-rajongók, hogy meghallgassák a világranglista legjobbjai között szereplő együttesek műsorát.

a szombati záróhangversenyen nagy sikert aratott a varsói héttagú „novi vocal”, együttes, amelyet a hazánkban első ízben vendégszereplő ausztráliai együttes, a the red orions követte, majd a ljubljana-i the young lions pop jazz group lépett színpadra. ezen az estén két magyar együttes, - a gonda/kruza quartett és a kovács andor quartett, - valamint deseő csaba mutatkozott be a közönségnek. /mti/

..

bb. 86. bányáslámpák fénye világította meg tatabánya utcáit

vid/rj fm la

1970. május 16.

tatabányán évről-évre kedves színfoltja az oktatási év befejezésének a péch Antal akadémikus bányalpari technikum diákjainak hagyományos ballagása. az idei szombat esti ballagáson a szokottnál is több diák vonult fel. ugyanis az országban már ez az egyetlen ilyen iskola, mert miskolcra is idekerültek a diákok. összesen 90 végzős vonult tanáraik és hozzátartozóik kíséretében bányász-dalokat énekelve, bányáslámpák fénye mellett az iskola bányafa-ácsolatból készített diszkapujától a kollégiumig. /mti/

..

19.45 rj

- 57 -

M 2015

bb. 87. nemzetiségi napok a körmendi járásban

vid/rj fm

1970. május 16.

a körmendi járási tanács, a népfront járási bizottsága és a nemzetiségi bizottság rendezésében szombaton körmenden nemzetiségi napok kezdődtek. este a járási művelődési és ifjúsági központban került sor a népi együttesek találkozójára. a műsorban jugoszláv, csehszlovák és osztrák népi együttesek, valamint a körmendi felsőfokú mezőgazdasági technikum és a járás hét nemzetiségi községének művészeti együttesei léptek fel.

/mti/

--

bb. 88. arbutov-bemutató a békéscsabai studioszínházban

vid/rj la

1970. május 16.

embargo, 22.30 óráig!

a „viharsarok 70,, néven sikeresen bemutatkozott studioszínház szombaton tartotta újabb premierjét békéscsabán. a jókai színház fiatal művészei a kitűnő szovjet szerző, arbutov „az én szegény maratom,, című háromrészes darabját vitték színre máté lajos rendezésében. a darab szerepeit gondy györgy, felkai eszter, lestyán katalin és kovács lajos alakították. /mti/

--

bb. 89. gelléri andor endre emlékest

t/fe/rj

1970. május 16.

az emlékezés a mártír írókra sorozatban a tit irodalmi szakosztálya szombat este gelléri andor endre emlékestet rendezett a kossuth klubban. az esten bevezetőt mondott herskó jános filmrendező, a műsorban közreműködött schubert éva, avar istván és tallós endre. /mti/

--

20.05 rj

- 58 -

NF 20²⁰

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 56. számú hírünket /hétfőtől nemzetközi idegenforgalmi tanácskozás budapesti/ teljes egészében

v i s s z a v o n j u k

/mti/

--

20.05 rj

bb. 90. áramzavar szakította meg a magyar-svéd mérkőzés tv-közvetítését

t/sl/rj la

1970. május 16.

a szombati magyar-svéd labdarúgó mérkőzés utolsó félóráját a tv-nézők is csupán rádióközvetítés alapján követhették, mert a televíziós kapcsolat megszakadt a népstadion és a studio, illetve az adó között. mint az elektromos műveknél elmondották, a vonalszakadást áramkimaradás idézte elő, amelynek okait most vizsgálják. a népstadion áramellátásában nem volt zavar, sőt a stadion négy transzformátora közül három továbbította is a feszültséget. áramkimaradás éppen annál a transzformátornál történt, amelyre a tv közvetítő-kocsiját kapcsolták. szombaton este még nem lehetett bizonyosan tudni, hogy magában a transzformátorban, vagy a transzformátort a közvetítőkocsival összekötő kábelben volt-e a hiba. /mti/

--

bb. 91. pedagógus társadalombiztosítási aktivisták köszöntése

k/vt/rj zs la

1970. május 16.

a szakszervezeti társadalombiztosítás 20. évfordulója alkalmából a pedagógusok szakszervezetének budapesti bizottsága szombaton a csengery utcai fáklya klubban műsoros ünnepi estét rendezett a fővárosban működő társadalombiztosítási aktivistái tiszteletére. a kerületi és iskolai szakszervezeti bizottságok több mint ezer aktivistájának képviselőit juhász lászló, a szakszervezet budapesti bizottságának titkára köszöntötte. /mti/

--

20.14 rj

- 59 -

NF 20²⁰

bb 92. az országos vízügyi hivatal tájékoztatója az árvédelmi helyzetről

tr bh la

1970. május 16.

az elmúlt 24 órában a tiszta felső vízgyűjtőjén hullott csapadék nem váltott ki újabb árhullámot, de némileg lassítja az apadás ütemét, nehezíti a védekezési és mentési munkát. az eddigi maximumok feletti vízállások miatt jelentkező rendkívüli terhelés ellenére a védelem tartja a tiszai gátakat. a tiszta és rosnamény alatt tovább árad. záhonynál a tetőzés az eddigi maximum felett 50-70 centiméterrel hétfőre várható.

a tur tovább apad. így ebben a térségben megszűnt az árvízveszély.

a szamos folyónál a mentési munkálatok során ezideig 16 község teljes lakosságát átköltöztették, 13 község lakosságának áttelepítése folyamatban van. összesen mintegy 30-32 ezer emberről kell gondoskodni. az átköltöztetést előreláthatólag hétfőre befejezik.

a veszélyeztetett területek kiürítéséhez további nagy erőket vontak össze, lánctalpas uszógépjárműveket és egyéb szállítóeszközöket. a honvédség és a szovjet katonai alakulatok nagyteljesítményű helikopterei folyamatosan résztvesznek a lakosság és javai elszállításában. a lakosság az áttelepítés során példás fegyelmezettséget tanúsít. a védekezési és a mentési munkálatokban 14 000 ember dolgozik. a védekezésben 5 200 főnyi honvédségi és karhatalmi erő vesz részt. a vízügyi szolgálat elsősorban a dunántúlról újabb gyakorlott árvízvédelmi szakembereket mérnököt, technikust, gátőrt irányított a veszélyeztetett területre.

a védekezés ereje fokozatosan a vásárosnamény-záhony közötti tiszta-szakaszra helyeződik át. itt erősítik a figyelőszolgálatot, gondoskodnak a legveszélyesebb védelmi szakaszok éjszakai világításáról és kiépítik a hírközlő láncot. jelentős gépi és emberi erőt összpontosítanak. /mti/

v e g e -

21.08 bh

NA 2115

- 60 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-480, 350-580
M t i b e l f ö l d i h i r e k

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

1970. május 17.

bb 1. az országos vízügyi hivatal tájékoztatója az árvédelmi helyzetről

um-ju ie

1970. május 17.

vasárnap hajnalban megkezdték a szamos jobb partján kiömlött víz visszavezetését. olcsvaapáti térségében a kiömlött víz szintje elérte a tiszta vízállását és ez megteremtette a lehetőséget, hogy a szamos kiáradt vizét gravitációs uton a tiszába vezessék. az olcsvaapáti körgátjára nehezedő terhelés ezáltal fokozatosan csökken.

vásárosnamény alatt a tiszta árad. a tetőzés itt csak a hét elejére várható. a tiszta menti gátakon egész éjjel védekeztek; ellenőrizték a töltések állapotát és felkészültek a hullámzás káros hatásainak megelőzésére.

a szamos menti előntött területről már csaknem az egész veszélyeztetett lakosságot biztonságos helyre költöztették. a mentést nagy mértékben segíti, hogy a töltésszakadásokon már egyre kevesebb víz ömlik ki. a víz visszavezetésének következtében az előntés kiterjedése csökkenőben van. /mti/

..

10.55/ju

Tó 1400

-1-